

I. Izvestje
mestnega dekliškega liceja
v Ljubljani
:: in z njim združenih oddelkov. ::

.. Šolsko leto 1907/8. ..

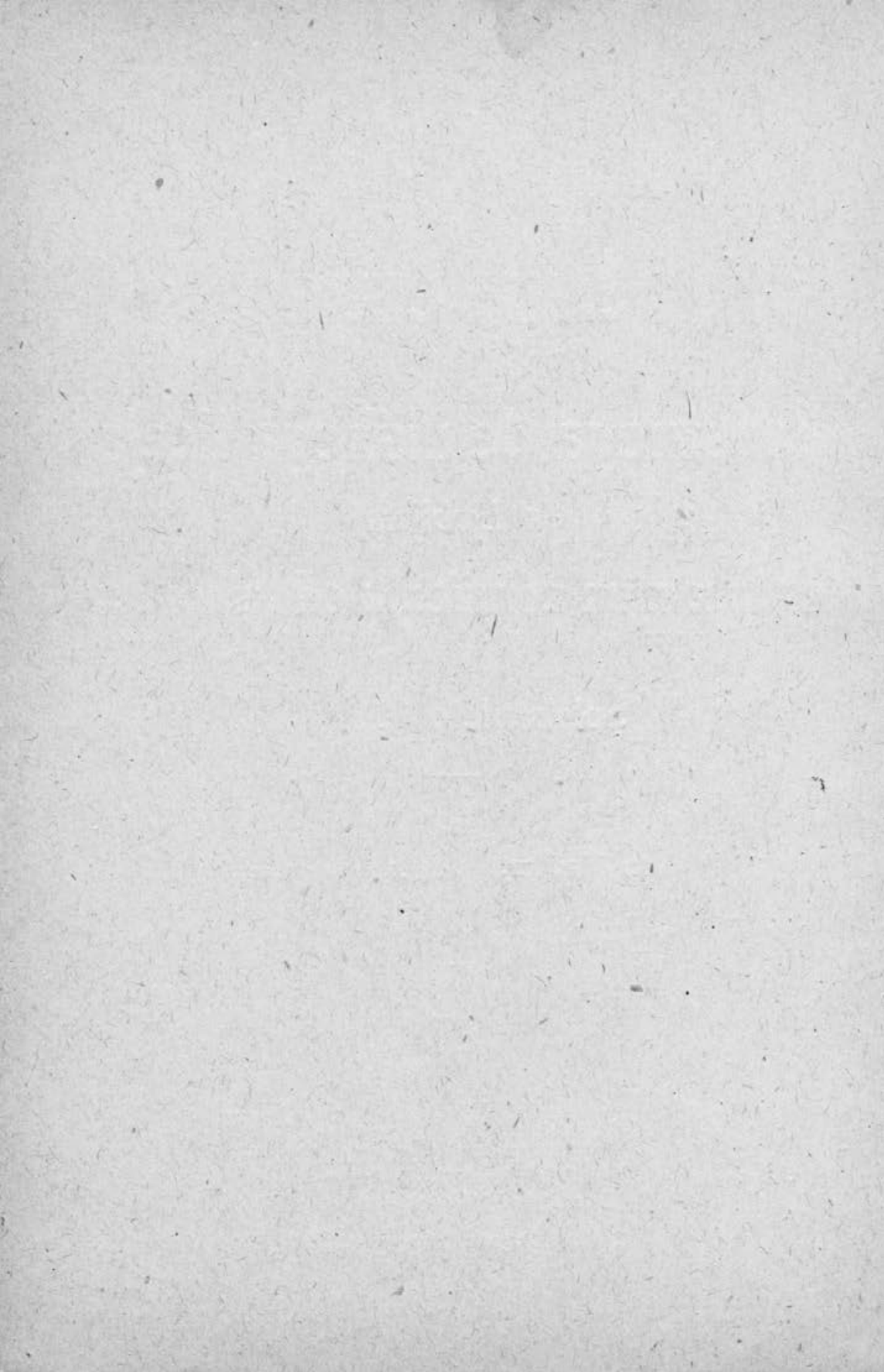
—

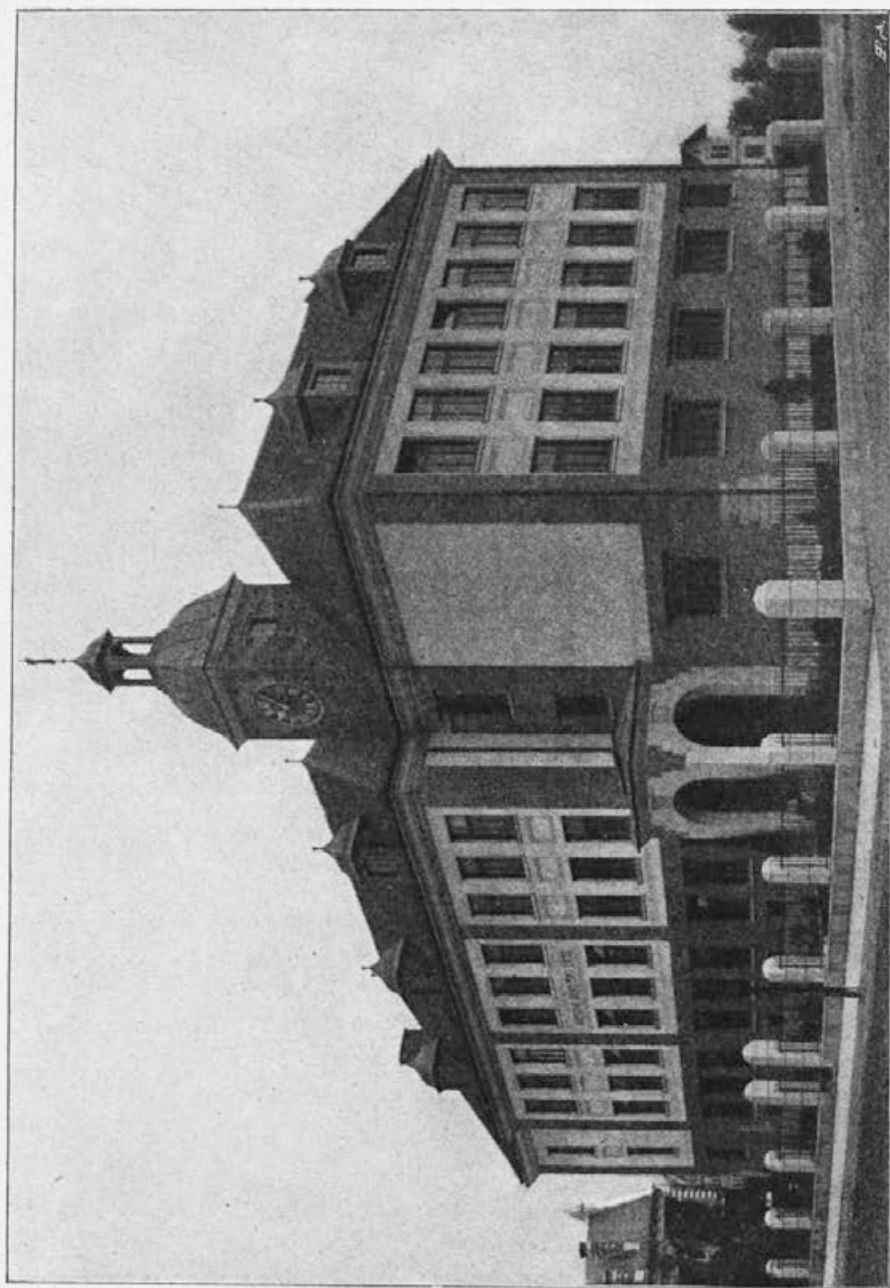
.. Izdal ..
Ivan Macher, c. kr. profesor in ravnatelj.

.. V Ljubljani 1908. ..

—
Založil mestni dekliški licej.
Natisnil Dragotin Hribar v Ljubljani.

B.P.A.

I. Izvestje
mestnega dekliškega liceja
v Ljubljani
in z njim združenih oddelkov.

Šolsko leto 1907/8.

Izdal

Ivan Macher, c. kr. profesor in ravnatelj.

V Ljubljani 1908.

Založil mestni dekliški licej.

Natisnil Dragotin Hribar v Ljubljani.

Mestni dekliški licej.

1. Uvod.

Po vseh večjih mestih se snujejo v novejšem času višja dekliška izobraževališča. Tok časa je tak, da se ženstvo ne zadovoljuje več s skromnim delom v domačem krogu, ampak zahteva zase obširnejše polje za svoje delovanje. Za to mnogostransko nalogo mu je potreba večje izobrazbe. Iz ženstva samega je izšla parola, da hoče imeti višjo omiko, nego mu jo more dati ljudska in meščanska šola. Izprva so se ustanovila strokovna izobraževališča, potem višje dekliške šole, kakršno smo dobili v Ljubljani leta 1896. Nova doba v tem obziru je pa nastala, ko se je leta 1897. začelo zanimati za take šole c. kr. ministrstvo za bogočastje in nauk. Naj navedemo tukaj odlomek razpisa imenovanega ministrstva z dne 24. marca 1897, št. 895, ki se glasi:

„Javni pouk ženske mladine je doslej omejen na posredovanje tistega znanja, ki ga daje občna ljudska in meščanska šola, in se konča s 14. letom. Višje dekliško poučevanje oskrbujejo malone brez izjeme le privatni zavodi; na organizacijo teh more naučna uprava le malo vplivati, na njih ceno pa sploh nima vpliva, zakaj mnogi teh zavodov se morajo v prvi vrsti vzdržavati s šolnino in podjetnikom dajati še dohodke. Zato so pristopni le premožnejšemu delu prebivalstva. Brez dvombe pa je velik javen interes, da se tudi večjemu delu manj imovitih deklic napravi pristopna taka višja izobrazba, ki presega mejo ljudske in meščanske šole, ki jih podpira pri prihodnjih, od prirode njim odkazanih nalogah kot upraviteljicah hiše in odgojiteljicah svojih otrok, ki jim pa tudi v slučaju, da se ne omože in morajo same skrbeti za svoj kruh, poda potrebni temelj za razne praktične poklice.

Učni predmeti, kakor računstvo, prirodopis, prirodoslovje, risanje, ženska ročna dela vzbujajo v njih praktičnost, zemljepisje in zgodovina, jeziki, petje polnijo njih duh z dragoceno intelektualno vsebino, ki bode na trdni podlagi nravnoverske izobrazbe požlahtnjevala družinsko življenje in kar blagodejnejše vplivala na domačo vzgojo otrok. Učni predmeti in njih zveza se bodo lahko prilagodili različnim razmeram in potrebam dežel in narodnosti, ako se ustanove različni tipi teh višjih dekliških šol“.

Z razpisom ministrstva za bogočastje in nauk z dne 11. decembra 1900, št. 34551 se objavlja provizorični statut za dekliške liceje. Z njim je ministrstvo ustanovilo šesterorazredno višjo dekliško šolo, ki sloni na ljudski šoli kakor gimnazija ali realka, in ki ima predvsem namen podajati deklicam srednjih in višjih družbinskih slojev višje splošno in temeljito znanje, s katerim naj se deklicam utrdi stališče v rodbini in družbi, marsikateri pa tudi odpre pot k samostalnemu poklicu.

2. Novo poslopje.

Prostori, ki jih je bila najela mestna občina v hiši „Glasbene Matice“, postali so pretesni za višjo dekliško šolo. Leta 1906. je sklenil občinski svet sezidati posebno šolsko poslopje, obenem pa višjo dekliško šolo pretvoriti v dekliški licej. Za stavbo se je določil prostor ob Bleiweisovi cesti in Šubičevih ulicah. Načrte je napravil profesor arhitekture dr. Makso Fabiani, stavbeno nadzorstvo pa je prevzel mestni inženjer Matko Prelovšek.

Že takoj v začetku gradnje se je pri kopanju temelja pojavila velika ovira, namreč talna voda, ki v deževnem vremenu tako visoko narase, da znaša njena globina 1 m 10 cm od vrha terena. Vsled tega zadržka je bilo treba višino kletnih prostorov znatno zmanjšati ter temelj napraviti iz betona. Tudi je bilo treba postaviti napravo centralne kurjave znatno višje, nego je bilo projektirano, in namesto kovanih kotlov napraviti takozvane členkove kotle.

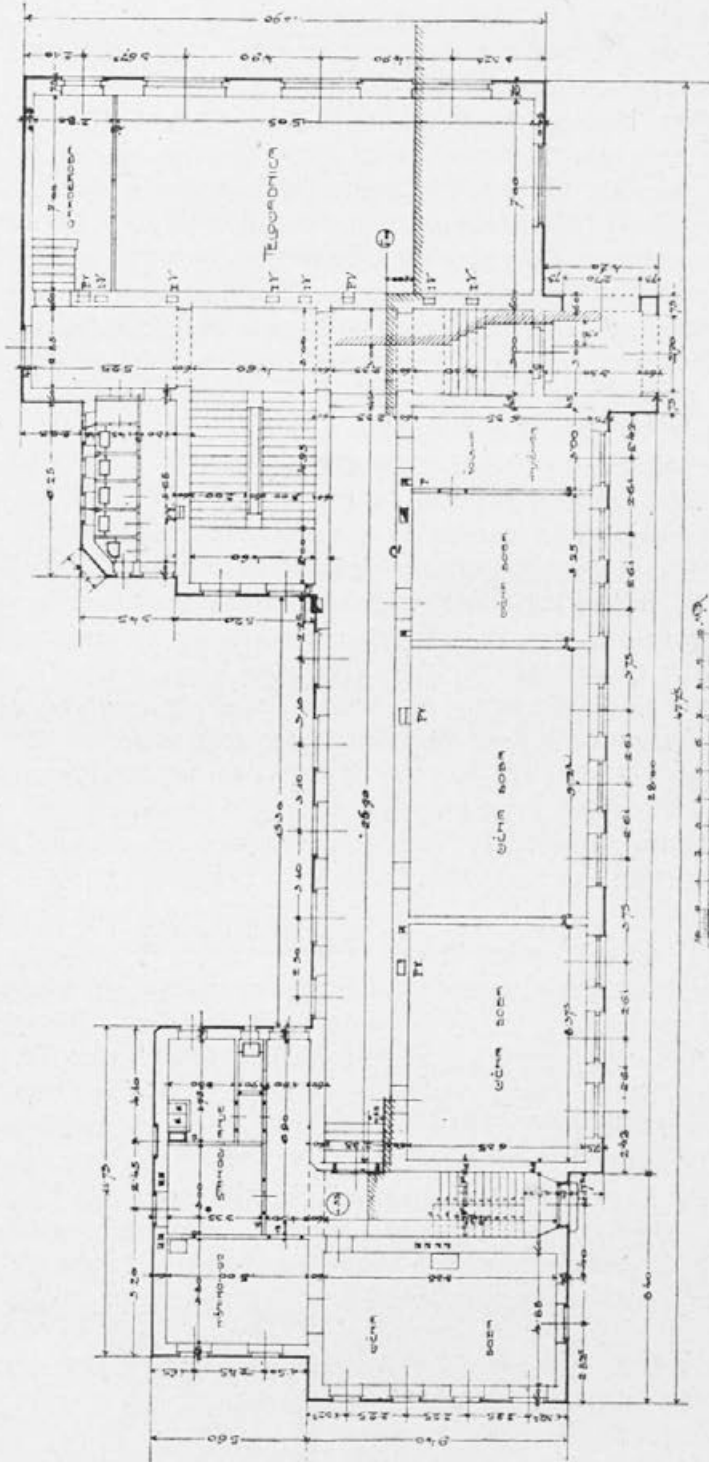
Tla kletnih prostorov so betonirana in skrivajo pod seboj celo mrežo drenaže, ki naj bi zmanjševala posebno spomladi se pojavljajoči mogočni pritisk talne vode ter jo odvedla umetnim potom v glavni kanal Bleiweisove ceste.

Stavba se deli na dva glavna trakta, poglobitni leži na Bleiweisovi cesti, stranski pa v Šubičevih ulicah. V prvem so malone vse šolske sobe, razni kabineti za zbirke učil, pisarne šolskega vodstva ter konferenčna soba, ki pa leži deloma že v dvoriščnem prizidku tega trakta.

V drugem traktu, v Šubičevih ulicah, so same večje dvorane, tako risalna dvorana, dve večji učni sobi, dvorana za ročna dela ter telovadnica; nje tla so 1 m nižja od ostalega pritličja.

Na zunaj je ob stiku obeh traktov v pritličju pokrit vhod, iz katerega je vstop v vestibul, ki ga navzgor označuje slogovit stolp, zidan s fasadno opeko.

Tla pritličnih prostorov so vzdignjena 1,7 m nad cestni nivô, to pa zaradi tega, da bi se kletni prostori in temeljni zidovi kolikor mogoče odtegnili škodljivemu vplivu talne vode. Da se nadalje onemo-

Priličje.

gočijo ob dežju mlake okoli novega poslopja, se je za nasutje, ki sega kakih 50 cm nad cestni nivô, porabil navlašč za to shranjeni, pri temelju izkopani materijal.

Fasada poslopja je enostavna. Pritličje je zidano s fasadno opeko, pravitko tudi stolp in lizene, ostale ploskve so pa oglašene s sirovim ometom, kar daje stavbi nekak resen značaj, ki ga še povečuje močna cestna ograja. Edini zunanji okras tvorita vhod in stolp, ki tudi edina dajeta smer renesančnemu slogu. Stolp ima natančno uro nihaljko z dekorativnim kazališčem 2,5 m v premeru.

Vestibul je v spodnjem delu opažen z belimi ploščami, v zgornjem pa lahko stukaturan in z zlatimi črtami okrašen. Hodniki, šolski prostori in stopnjišče so izredno svetli.

Razen obokanih kletnih prostorov imajo vsi ostali prostori železobetonske stropove (sistem R. Schnell).

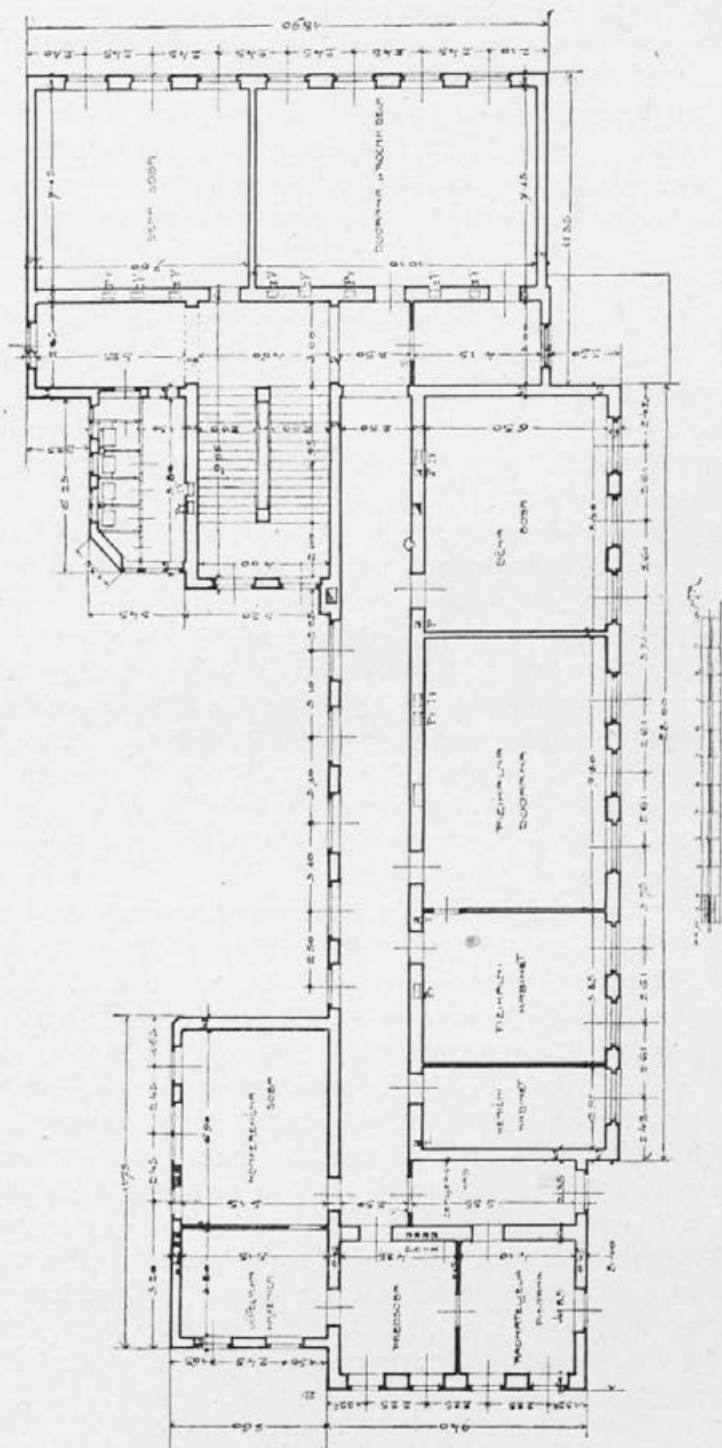
V celoti napravi ta nova šolska palača svojemu namenu zelo primeren, resen, a harmoničen in estetsko jako ugoden vtisk.

Stroški cele stavbe znašajo okroglo 300.000 kron. Zidarska dela je izvršila tvrdka G. Tönnies, železobetonska dela dunajska specialna firma Janesch & Schnell, centralno kurjavo pa je napravila firma Brückner iz Gradca.

Notranja uprava odgovarja kolikor je bilo le mogoče najmodernejšim zahtevam. Tla vseh prostorov razen telovadnice in hišnikovega stanovanja so iz linoleja, ki ga je dobavila in položila Prva avstrijska akcijska linolejska družba na Dunaju. Po hodnikih je položen teraco (tvrdka Seravallo & Pintello), telovadnico je opremila tvrdka I. Vindyš v Pragi, uro pa tvrdka L. Hainz v Pragi.

V šolskih sobah ima vsako drugo okno ventilacijsko okovje, tako da bo kar najbolje preskrbljeno za dober zrak. Ventilacijsko okovje (patent Reckenzaun) omogoča odpiranje zgornjega okenskega krila. Solnčna zagrinjala v oknih je dobavila tvrdka Emil Goldschmied v Pragi. Notranjo opravo so oskrbele tvrdke Naglas, Primožič, Rojina, Škafar in Zorman, tesarska dela je izvršil Fr. Pust, železnino sta dobavila Schneider & Verovšek, kamnoseška dela je izvršil konsorcij Vodnik, Čamernik in Toman, steklarska dela Kollmann, pleskarska dela Eberl, kleparska dela Alojzij Lenček, ključarska dela Fran Perko, krovsko dela Korn, slikarska dela Terdan, vodovodno instalacijo in stranišča Ecker, mizarska dela Petrin in Binder, pečarska dela Vidic & Komp., fizikalno dvorano pa je instalirala dunajska tvrdka Lenoir & Forster.

Razdelitev in dimenzije prostorov v pritličju, v I. in II. nadstropju so razvidne iz pridejanih načrtov.

I. nadstropje.

Vse poslopje je odmaknjeno 10 m od cest in od sosedne vile ter ločeno od njih z vrtom, ki bode v par letih najlepši okras liceju.

Zadaj za poslopjem je velik omrežen prostor, posut z drobnim dolomitom. V sredini je z živo mejo (gaber) ograjeno in z divjimi kostanji zasajeno igrališče, v južnem delu pa vrtne gredice. Vsak razred ima po dve taki gredici. Gojenke nižjih razredov goje tu raznovrstne cvetlice, gojenke višjih letnikov pa poleg tega tudi koristne povrtnine.

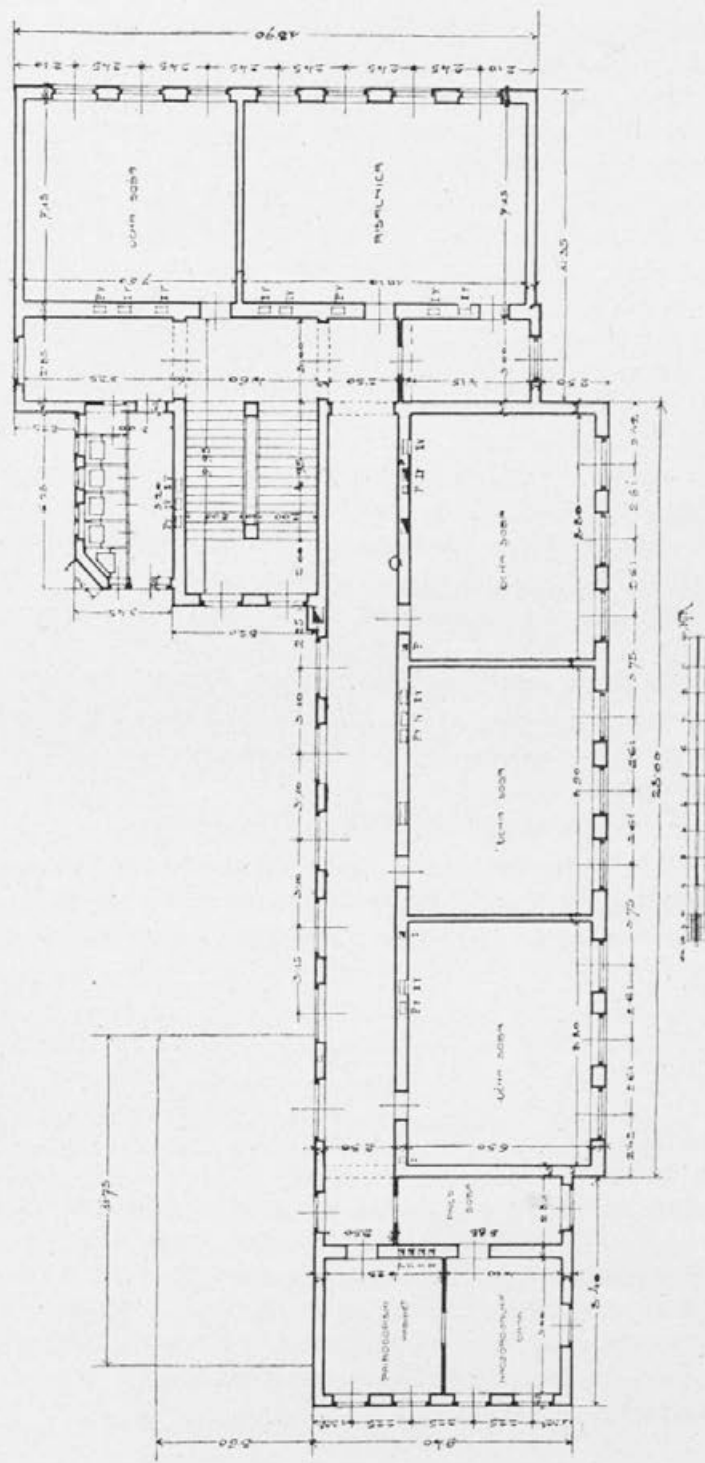
3. Slavnostna otvoritev.

To poslopje se je slovesno otvorilo 4. oktobra 1907. l. ob 11. uri dopoldne. Slavnost se je vršila v značni, prostorni, z zelenjem okrašeni telovadnici. Pod škrlatnim baldahinom je bil na odru sredi zelenja postavljen cesarjev kip.

Slavnosti so se udeležili: dvorni svetnik marki Gozani kot zastopnik c. kr. deželne vlade, deželni vladni svetnik vitez pl. Kaltenegger in deželna šolska nadzornika Hubad in Levec kot zastopniki c. kr. deželnega šolskega sveta, mestni župan Ivan Hribar, potem ravnatelj šolski svetnik dr. Junowicz. Črnivec, Šubic in Wiesenthaler, monsignor Zupan, mnogo občinskih svetnikov, mestni uradniki z gospodom magistratnim ravnateljem Vončino, kuratorij mestne višje dekliške šole, odbornice društva „Mladike“, voditelji in voditeljice mestnih ljudskih šol, zastopniki tvrdek, ki so sodelovale pri stavbi, več odličnih dam in polnoštevilno učiteljstvo z gojenkami liceja, višje dekliške šole in „Mladike“.

Slavnost so otvorile gojenke s primerno in ubrano peto pesmijo „Beseda sladka domovina“, nakar je frančiškanski župnik p. Hugolin Sattner blagoslovil poslopje.

V imenu kuratorija višje dekliške šole je govoril najprej njegov načelnik, vladni svetnik Andrej Senekovič. Naglašal je, da se je kuratorij že od začetka trudil, da izpopolni zavod tako, da bi delal čast svojemu mecenu, onemu blagemu možu, ki je omogočil ustanovitev višje dekliške šole ter poglavitno pripomogel s svojo brezprimerno darežljivostjo, da se je zgradilo to poslopje za bodoči ženski licej. Ta dobrotnik je Josip vitez Gorup pl. Slavinjski. V nadaljnjem govoru je pohvalil podjetnike, ki so sodelovali pri stavbi ter vsi točno izpolnili prevzete pogoje. Nato je govornik izročil ključke novega poslopja županu Hribarju s prošnjo, da izroči stavbo njenemu namenu: odgoji in višji izomiki slovenske ženske mladine, s čimer se bode povzdignila tudi splošna kultura slovenskega naroda.

II. nadstropje.

Nato je imel župan Hribar daljši govor, v katerem je izjaval sledeče glavne misli: Že leta 1896., ko se je otvorila mestna višja dekliška šola, je takoj uvidel, da se bo tako lepo razvijala, da ji najeti prostori postanejo kmalu pretesni, zato je že takrat povedal svoj namen, skrbeti temu zavodu za lastno domovanje. To se je sedaj uresničilo. Po sodbi veščakov za sedaj po širni Avstriji med šolskimi poslopji višjih dekliških šol ni sovrstnice temu našemu poslopiju. Z dozidavo tega poslopja je bilo tudi mogoče izvesti važno reformo naše višje dekliške šole, ki se pretvori v 6razredni licej. Prvi letnik liceja otvori se že letos, in v šolskem letu 1910./11. preneha sedanja triletna višja dekliška šola, na katere mesto stopi licej. S tem je izobrazba naše ženske mladine postavljena na širšo podlago v smislu intencij učne uprave. Zato ne čestita le gospodičnam, ki bodo prve uživale pouk v teh lepih svetlih in zračnih prostorih, temuč tudi deklicam, ki stopajo v prvi letnik liceja, ki postanejo prve deležne višje izomike kakor jo je mogla dati višja dekliška šola. Ravnatelju in učnemu osebju priporoča najdražji zaklad, ki so jim ga izročili starši v varstvo. Čuvajte ga z ono nežno ljubeznijo, s kakršno čuva dobra mati svoje ljubljeno dete! Skrbite, da bodo dekleta, ko po končanih študijah zapuste zavod, poleg znanja imele trdno moralno podlago! Skrbite, da nam odgojite vrljih Slovenk, ki bodo ljubile svoj rod in dom: dobrih gospodinj, ki bodo največjo tolažbo iskale in nahajale pri rodbinskih ognjiščih, pa tudi pravih patrijotk. Punčk, ki bi se vrtile le pred zrcalom ter gledale na zunanji lišp, ne pošiljajte iz tega zavoda!

Ljudje, katerim nič ni prav, kar stori mestna občina, nazvali so to poslopje kapelo. Danes se je posvetila ta kapela. Skrbite, da ostane neoskrnjen edini nje altar, altar prave čiste domovinske ljubezni.

Poslopje dela čast projektantu, arhitektu prof. dr. Fabianiju. Zasluga za tako lepo uspelo zgradbo pa je stavbnega odbora, kateremu je ves čas stal na čelu vladni svetnik Andrej Senekovič, zlasti pa vestnega in energičnega voditelja, inženerja Matka Prelovška. Nadalje se je župan zahvaljeval vsem tvrdkam, ki so sodelovale.

Da je sploh moglo priti do stavbe tega poslopja, zahvaliti se moramo onemu blagemu možu, ki je s svojimi velikodušnimi ustanovami položil temelj višji izobrazbi slovenske ženske mladine. Tudi k tej stavbi je prispeval g. Josip vitez Gorup pl. Slavinski s vsoto 100.000 K. Vsled bolehnosti se žal ni mogel udeležiti današnje slavnosti, dasi bi njegova navzočnost povzdignila sijaj slavnosti. Njegovo ime bo vedno tesno spojeno z zgodovino tega velevažnega učnega zavoda. Pošlje se mu brzojavni pozdrav.

Za rast in procvit te šole se ima mestna občina zahvaliti gospodu ravnatelju in vestnemu učnemu osebju, glede vzdrževanja pa deželi, ki prispeva znaten znesek, predvsem pa učni upravi, ki dovoljuje ravnatelju dopust ter daje tudi vsako leto primeren prispevek.

Poseben sijaj za zavod je pa Najvišja milost, da sme višja dekliška šola nositi presvetlo ime Njegovega Veličanstva, našega prevzvišenega cesarja Franca Jožefa I.

Smatram za dobro znamenje, da otvarjamo dekliški licej ravno na imendan Njegovega Veličanstva.

Potem pozivlje navzočne, da pri tej slavnostni priliki dajo z njim vred duška čutom hvaležnosti ter zakličejo trikratni „slava“ Njegovemu Veličanstvu cesarju.

Ko se poležejo po dvorani navdušeni slava-klici, zapoje gojenke cesarsko pesem.

Ravnatelj dr. Požar pravi, da je to najlepša slavnost, ki jo je doživel v enajstih letih na višji dekliški šoli. Zahvaljuje se z iskrenimi besedami mestni občini in njenemu vrlemu, neumorno delavnemu gospodu županu. Poudarja, da stojimo na pragu nove epohe ženske izobrazbe s tem, da smo danes položili čvrst temelj notranji osnovi. Pred enajstimi leti smo otvorili višjo dekliško šolo s 27 deklicami; mnogi so dvomili, da bi zavod uspeval. Ako se pa ozremo danes na število gojenk, moramo reči, da je Bog blagoslovil naše delo. Ni pa samo licej, ki ga danes otvarjamo, naše narodne požrtvovalne dame so osnovala zanj tudi pripravljalno ljudsko šolo, kakor tudi prepotreben in povsem izvrstno urejen penzionat za mlade deklice.

Gospod dr. Požar se zahvali ravnateljem srednjih šol in voditeljem ljudskih šol, zlasti pa vodstvu dekliške šole v Lichtenthurničinem zavodu za dosedanje naklonjenost in dejansko podporo. V imenu učiteljskega zbora pa obljubi, da bodo vsi brez izjeme odgojevali izročeno nežno mladino za resno nalogo bodočnosti in vsikdar vzbujali v njih ljubav do slovenske zemlje in jezika, ki se govori na tej zemlji.

Nadaljuje svoj govor omenja, da krasita dve sliki vsako učilnico. Prva je slika našega presvetlega vladarja, ki nam je dal slovenske šole. Dolžnost šole je torej vsaditi v mlada srca ljubav do avstrijske domovine. Druga slika, ki visi v vsaki šoli, je slika našega odrešenika, ki nam je vzor najplemenitejše ljubezni do bližnjega.

Zaključí svoj govor z željo, da bi iz novega doma prihajale samo plemenite, značajne slovenske žene, ki bi kot skrbne soproge, kot ljubee matere, kot vrle učiteljice itd. sipale srečo na svoj slovenski rod.

V imenu gojenk se zahvali gdč. Pavla Hočevarjeva, in sicer predvsem zastopu slovenske metropole in nje županu, potem pa

dobrotniku vitezu Gorupu, češ, da je rodoljub v najblažjem pomenu besede, najplemenitejši slovenski demokrat, ki je naklonil zavodu uprav kraljevo darilo. Nadalje se je zahvaljevala nadzorovalni dami gdčni. Wessnerjevi in vsemu profesorskem zboru. Svoje tovarišice je pozivala, naj se vedno zavedajo svoje vzvišene naloge, da se bode tudi slovensko ženstvo postavilo ob stran ženstva drugih Slovanov. Županu je izročila v hvaležni spomin okusno diplomo.

Nato je nastopila nežna deklica Milena Hobe ter v vezani besedi ganljivo pozdravljala, nato pa izročila županu kito dehtečega cvetja.

Obema se je župan ljubeznjivo zahvalil.

Potem prečita gospod župan Hribar brzovjav dvornega svetnika v naučnem ministrstvu gospoda dr. Huemerja, ki želi liceju najlepši procvit.

Nato si udeleženci ogledajo krasne in praktične notranje dele poslopja.

Ve deklice pa, ki Vas je zadela čast in sreča, da ste gojenke najvišjega slovenskega dekliškega izobraževališča, ozrite se vselej pri vходу na marmorno ploščo, kjer se pod grbom mesta Ljubljane blišči v zlatih črkah napis:

TO VIŠJEJ IZOMIKI SLOVENSKE
ŽENSKE MLADINE NAMENJENO
POSLOPJE, ČEGAR STAVBO JE
S SVOJIM VELIKODUŠNIM DARILOM
OMOGOČIL
JOSIP GORUP
vitez SLAVINJSKI,
SEZIDALA JE
MESTNA OBČINA LJUBLJANSKA
LETA 1907.

Vedno se s hvaležnim srcem spominjajte preblagorodnega do-
brotnika slovenske ženske mladine! To Vaše učilišče, ta palača je
spomenik narodne ljubezni in požrtvovalnosti slovenskega mecena
Josipa viteza Gorupa pl. Slavinjskega.

Iz te palače naj se širi med ženstvo po vsem Slo-
venskem ona prava omika, ki dela ženstvo dušno zdravo,
krepko v volji, energično in vztrajno v delu in narodno
zavedno.

Statut

mestnega dekliškega liceja v Ljubljani.

(Odobren z razpisom c. kr. ministrstva za bogočastje in nauk z dne 13. aprila 1906,
št. 1029.)

1. Splošne določbe.

§ 1.

Mestni dekliški licej je ustanovljen od mestne občine ljubljanske kot višja dekliška šola ter ima namen:

1. Podajati deklicam s posebnim ozirom na nove jezike in njih slovstva ženskemu značaju primerno občno omiko in sicer višjo, nego jo morejo podati ljudske in meščanske šole.

2. Pripravljati jih s tem tudi za poznejšo stanovsko izobrazbo.

§ 2.

Učni jezik je slovenski. V koliko se morebiti po potrebi sme rabiti tudi nemščina pri kakem učnem predmetu, to določi kuratorij za vsak slučaj in vsakokratno potrebo na predlog ravnateljstva ter si izprosi za to odobrenja c. kr. deželnega šolskega sveta (§ 5.).

§ 3.

Mestni dekliški licej ima za sedaj šest razredov.

§ 4.

Liceju se smejo z dovoljenjem c. kr. deželnega šolskega sveta pridružiti za posebno stanovsko izobrazbo tudi raznovrstni strokovni nadaljevalni tečajji; sme se pa tudi izpopolniti navzdol s posebno pripravljalno ljudsko šolo.

§ 5.

Štatut in učni načrt, kakor tudi vsaka njiju prememba potrebuje odobrenja c. kr. šolskih oblastev.

Kot ravnatelj in kot učitelji in učiteljice se smejo uporabljati samo take osebe, ki imajo avstrijsko državljanstvo, so v moralnem in političnem oziru brez madeža, ter imajo v znanstvenem oziru usposobljenost za pouk na licejih ali na podobnih zavodih (srednjih šolah).

Zahtevo predpisane učne usposobljenosti sme minister za bogočastje in nauk, zahtevo avstrijskega državljanstva pa deželno šolsko oblastvo izpregledati v posebnega uvaževanja vrednih primerih.

§ 6.

Imenovanje ravnatelja potrebuje potrdila ministrstva za bogočastje in nauk, imenovanje učiteljev in učiteljic pa potrdila deželnega šolskega oblastva. Ako licej dobiva podporo iz državnih novcev, je ministrstvu za bogočastje in nauk pridržano za imenovanje ravnatelja nadaljnje vplivanje po natančnejšem dogovoru.

§ 7.

Minister za bogočastje in nauk sme po zaslišanju ali na predlog deželnega šolskega oblastva zahtevati, naj se odstrani neprimeren ravnatelj ali učitelj ali neprimerna učiteljica. Ko bi se njegovi zahtevi ne ustreglo, sme liceju odzveti pravico do izdajanja državnoveljavnih izpričeval.

II. Učni predmeti.

§ 8.

Učni predmeti na mestnem dekliškem liceju so:

A. Obvezni predmeti:

1. Veronauk.
2. Slovenščina.
3. Nemščina.
4. Francoščina, oziroma laščina.
5. Zemljepis.
6. Zgodovina s posebnim ozirom na kulturno in umetnostno zgodovino.
7. Matematika.
8. Prirodopis.
9. Fizika.
10. Prostoročno risanje in geometrični nazorni nauk.
11. Vzgojeslovje.
12. Lepopisje.
13. Ženska ročna dela od I. do III. razreda.

Opomba. Pri vstopu imajo starši gojenk, oziroma njih zastopniki, izjaviti, kateri izmed jezikov — francoščina ali laščina — bode za dotično gojenko *obvezen predmet*. Dotični jezik ostane za gojenko obvezen za vso učno dobo.

B. Neobvezni predmeti:

1. Petje.
2. Telovadba.
3. Ženska ročna dela za IV., V., VI. razred.
4. Gospodinjstvo za gojenke VI. razreda.
5. Stenografija za gojenke IV., V., VI. razreda.

III. Gojenke.

§ 9.

Deklice, ki hočejo vstopiti v I. razred liceja, se morajo izkazati:

1. da so že dopolnile 10. leto ali da ga vsaj do konca tistega solarnega leta dopolnijo.
2. da imajo toliko znanja, kolikor se ga pridobi v prvih štirih šolskih letih.

Svoje znanje morajo dokazati s sprejemno izkušnjo po določenih, ki veljajo za srednješolske učence slovenskih vzporednic, iz veronauka, slovenskega jezika in računstva ter nemškega čitanja in pisanja.

Deklice, ki hočejo vstopiti v kak višji razred liceja, se morajo poleg zadostne starosti izkazati z javno veljavnim izpričevalom, da so z uspehom dovršile prejšnji letnik enako organiziranega zavoda, eventualno narediti sprejemno izkušnjo.

Deklice, ki prestopijo iz kakega razreda meščanske šole v kak razred dekliškega liceja, se smejo oprostiti sprejemne izkušnje iz onih predmetov, ki se uče v istem obsegu na meščanskih šolah, ako so se jih z uspehom naučile.

Za sprejemno izkušnjo v kak višji razred je plačati takso 20 K.

§ 10.

V koliko se smejo tudi izredne gojenke prepuščati k posameznim predmetom, to določa učiteljski zbor; vendar skupno število gojenk zaradi tega ne sme presežati dopustnega najvišjega števila v razredu (§ 11.)

§ 11.

Število gojenk v enem razredu praviloma ne sme presegati 40. Kadar bi jih bilo več, je odpreti vzporednico.

§ 12.

Vsaka gojenka plača pri vpisovanju začetkom šolskega leta 4 krone prispevka za učila; pri novem vstopu pa vrhutega še 4 krone sprejemnine.

Vsaka gojenka plačuje primerno učnino, ki jo določi na predlog kuratorija mestni občinski svet. Učnina znaša sedaj 80 kron na leto.

V slučajih darovitosti in ubožnosti, ki so vredni posebnega uvaževanja, sme kuratorij posamezne gojenke oprostiti učnine. Za prvi tečaj prvega razreda ni nobenega oproščanja.

Za oproščanje od učnine veljajo v občje pogoji, kakršne zahteva naučna uprava od srednješolskih učencev.

§ 13.

Verske dolžnosti gojenk so, kolikor dopuščajo krajevne razmere, iste, kakor na zavodih z značajeni srednjih šol.

Druga navodila, po katerih se je gojenkam ravnati v šoli in zunaj šole, obsega disciplinarni red, ki ga po predlogu kuratorija odobri c. kr. deželni šolski svet.

§ 14.

Gojenke prejemajo kakor na državnih srednjih šolah koncem prvega polulelja šolske izkaze, koncem šolskega leta pa letna izpričevala.

Na podlagi splošnih uspehov gojenke med šolskim letom sklene učiteljski zbor, se li pomakne v višji razred. Ako se ne more jasno razsoditi o sposobnosti gojenke za višji razred, naj se vrši premestna izkušnja vpričo ravnatelja.

Isti razred se sme ponavljati samo enkrat.

Pri klasifikaciji se rabijo isti redi kakor na srednjih šolah; takisto se določa tudi splošni red v napredku.

§ 15.

V pridobitev gotovih pravic se uvedejo fakultativne zrelostne izkušnje po § 15. min. provizornega štatuta, oziroma po določenih min. ukaza z dne 3. oktobra 1901. l. št. 27.915.

IV. Učiteljstvo.

§ 16.

Ravnatelj vodi neposredno licej in vse eventualno z njim združene tečaje in sicer v didaktično-pedagoškem oziru enako kakor na državnih srednjih šolah, v administrativnem pa po vsakokratnih določbah obč. sveta, oziroma kuratorija.

V vseh vzgojnih in učnih vprašanjih mu je na strani po njegovem predlogu določena učiteljica (nadzorovalna dama) s svojim svetom.

Pravi in pomožni (redni in izredni) učitelji, oziroma učiteljice obveznih predmetov tvorijo z ravnateljem na čelu konferenco z istimi pravicami kakor na sednjih šolah.

Pravi učiteji (prave učiteljice) imajo naslov *licejski učitelji (licejske učiteljice)*.

Med učiteljskim osebjem bodi vedno tudi neko število učiteljic.

Posamezne določbe.

§ 17.

Učne knjige in učila se izbirajo izmed onih, ki jih je potrdilo c. kr. učno ministrstvo za srednje šole ali učiteljišča in dekliške liceje.

§ 18.

Vsi srednješolski predpisi o učilih, zbirkah in knjižnicah, sploh o vnanji in notranji upravi, o obiskovanju prostih predmetov, o porabi taks, ki se plačujejo za preizkušnje itd. veljajo mutatis mutandis tudi za dekliški licej. Zlasti se ravna pričetek in sklep šolskega leta, počitnic in šole prosti dnevi po državnih srednjih šolah kranjskih.

Vendar naj se — v kolikor mogoče — poučujejo obvezni predmeti dopoldne.

Sploh naj se ravna tudi v vseh drugih prašanjih, za katera ni posebnih določb, po predpisih za srednje šole.

§ 19.

Obveznih predmetov se gojenke ne smejo oproščati; le risanja in ročnih del sme na podlagi zdravniškega izpričevala učiteljski zbor oprostiti kako gojenko.

§ 20.

Na telesni razvoj gojenk naj se obrača vsa pozornost. Med odmorom naj se gojenke gibljejo po hodnikih, eventualno po dvorišču ali šolskem vrtu, šolske sobe pa prezračijo. Tudi je skrbeti za izdatne šolske igre pod vedrim nebom.

V zadnjih razredih naj obiskujejo gojenke pod vodstvom učiteljev strokovnjakov korporativno muzeje, dobrodelne zavode, tvornice itd., da se uvedejo tudi v realno življenje in se seznanijo z njega pojavi in nalogami.

§ 21.

Mestni dekliški licej spada v vrsto (kategorijo) srednjih šol in ga nadzoruje neposredno nadzornik za srednje šole, kateremu je ravnatelj za redno stanje zavoda odgovoren.

§ 22.

Cerkveno oblastvo nadzoruje verouk in verske vaje po istem nadzorniku kakor srednje šole ljubljanske.

VI. Uprava.

§ 23.

Vsakokratni mestni župan ali njegov namestnik zastopa mestni dekliški licej na zunaj.

§ 24.

Upravlja in vodijo zavod občinski svet, kuratorij in ravnatelj.

§ 25.

Občinski svet dež. stol. mesta:

1. imenuje na predlog kuratorija ravnatelja ter stalno in začasno nameščeno učiteljsko osebje oziraje se pri tem na določila § 6. tega štatuta;

2. sklepa o izpremembi štatuta in organizacije zavoda. Take izpremembe predlaga po predlogu kuratorija c. kr. učni upravi v odobrenje;

3. dovoljuje potrebna denarna sredstva;

4. določa na predlog kuratorija visokost učnine;

5. voli predsednika in svoje zastopnike v kuratorij;

6. dovoljuje ravnatelju in učiteljskemu osebju dopust, če ne pre-sega dobo šestih tednov.

§ 26.

Kuratorij ima te-le ude:

1. predsednika, ki ga voli obč. svet iz svoje srede.

2. osem zastopnikov občinskega sveta, med temi dve dami. Vsaj trije izmed teh udov morajo biti tudi občinski odborniki.

3. po enega uda kot zastopnika učne uprave in deželnega odbora, ki imata pravico v kuratoriju dotlej, dokler država in dežela zavod materijalno podpirata.

Novoizvoljeni kuratorij voli iz svoje srede podpredsednika in poročevalca. Prvi zastopa predsednika v njegovi odsotnosti, drugi pa je v kuratoriju stalni poročevalec o napredku in gospodarskem stanju šole.

Ravnatelja šole je pozivati k vsem obravnavam kuratorija, ki se ne tičejo njegove osebe; ima pa pravico le svetovati in staviti predloge, ne pa tudi glasovati.

Funkcijska doba udov kuratorija traja 3 leta. Bivši udje se smejo vnovič voliti.

Kuratorij opravlja svoj posel brezplačno.

Kuratorijev delokrog.

§ 27.

Dolžnosti in pravice kuratorija.

Kuratorij:

1. sestavlja predloge in poroča o vseh stvareh, ki potrebujejo sklepa občinskega sveta;

2. izvršuje gospodarstvo, t. j. razpolaga z denarnimi sredstvi v okviru proračuna odobrenega po občinskem svetu;

3. skrbi za to, da se izvršuje štatut, učni načrt in disciplinarni red. Zato imajo predsednik in poročevalec, eventualno po predsednikovem naročilu tudi drugi udje kuratorija, pravico pouku prisostvovati; vendar pa nimajo pravice dajati direktnih odredb ali didaktično-pedagoških navodil, ki spadajo v področje dež. šol. nadzornika za srednje šole;

4. predlaga občinskemu svetu premembo štatuta in organizacije liceja;

5. odloča kot zadnja inštanca glede disciplinarnih kazni gojenk;

6. sklepa o oproščenju od učnine;

7. obravnava o osebnih stvareh učiteljskega zbora, predlaga obč. svetu imenovanje ravnatelja ter definitivnih in provizornih učnih moči, pomožne pa namešča sam na ravnateljev predlog;

8. dovoljuje ravnatelju in učnemu osebju dopust do dobe šestih tednov;

9. sklepa o izdaji letnega šolskega poročila, ki ga sestavi ravnatelj;

10. skrbi za primerne prostore in njih vzdrževanje ter sestavi letni proračun zavoda;

11. čuva sploh vsestranske interese šole ter pospešuje njen razvoj.

Da tem laže izvršuje svojo nalogo, ima pravico od slučaja do slučaja pozvati na posvetovanje tudi druge zaupne osebe in zlasti tudi vplivne dame.

§ 28.

Kuratorij se shaja na predsednikov poziv, kolikorkrat nanese potreba; a vsaj 4 krat na leto.

Na željo licejskega ravnateljstva ali pa dveh členov kuratorija mora sklicati predsednik sejo v teku treh dni.

Kuratorij je sklepčen, ako je navzočen predsednik, oziroma njegov namestnik in vsaj 5 udov.

§ 29.

O sejah kuratorija se spisujejo zapisniki, ki se izročajo županu na vpogled, ako ta ni tudi ud kuratorija. Zapisnike hrani predsednik; po šestletui dobi pa pridejo v mestno šolsko registraturo.

§ 30.

Občinski svet ima pravico, mandate svojih zastopnikov v kuratoriju razveljaviti, ako bi le-ti ne hoteli ali ne mogli izvrševati svoje naloge; izvoliti mora pa v tem slučaju svoje ude zopet vsaj v teku enega meseca. Do delovanja novega kuratorija prevzame vse pravice in dolžnosti njegove šolski odsek občinskega sveta.

Kuratorij

mestnega dekliškega liceja in cesarja Franca Jožefa I. mestne
višje dekliške šole.

Presednik:

Andrej Senekovič, c. kr. vladni svetnik in gimn. ravnatelj v p

Namestnik:

Dr. vitez **Bleiweis-Trsteniški Karol**, primarij v p. in posestnik,
zastopnik občinskega sveta.

Člani:

Črnivec Anton, c. kr. učit. ravnatelj, zastopnik c. kr. dež. vlade.

Dr. Detela Franc, c. kr. vladni svetnik in gimn. ravnatelj v p.,
zastopnik dež. odbora.

Dimnik Jakob, mestni nadučitelj, zastopnik obč. sveta.

Macher Ivan, šolski ravnatelj (s posvetovalnim glasom).

Novak Franc, c. kr. profesor, zastopnik obč. sveta — tajnik.

Dr. Opeka Mihael, c. kr. profesor, zastopnik cerkve.

Pavlin Franc, c. kr. stavbeni svetnik, zastopnik obč. sveta.

Perušek Rajko, c. kr. profesor, zastopnik obč. sveta.

Šubic Ivan, c. kr. ravnatelj umetno-obrtne strokovne šole, za-
stopnik obč. sveta.

Zapisnikar:

Lah Evgen, mag. svetnik.

Šolska poročila.

I. Učiteljstvo.

a) Izpremembe.

Šolskega leta 1907/8 so v učiteljski zbor vstopili:

1. **Macher Ivan**, c. kr. profesor na II. drž. gimnaziji kot ravnatelj.
2. **Dr. Bezjak Ivan**, c. kr. profesor na II. drž. gimnaziji.
3. **Grošelj Marija**, učiteljica v Mladiki.
4. **Dr. Krajec Otmar**, mestni fizik (II. polletje).
5. **Dr. Marn Rudolf**, c. kr. finančni koncipist.
6. **Pintar Luka**, c. kr. licealni skriptor.
7. **Stroj Alojzij**, semeniški spiritual.
8. **Dr. Šarabon Vincenc**, namestni učitelj na c. kr. realki.
9. **Štritof Anton**, c. kr. profesor na I. drž. gimnaziji.
10. **Wester Josip**, c. kr. profesor na II. drž. gimnaziji.

Šolskega leta 1907/8 so iz učiteljskega zbora izstopili:

1. **Dr. Požar Lovro**, c. kr. ravnatelj I. drž. gimnazije. 5. oktobra 1907 se je zahvalil na ravnateljstvu mestne višje dekliške šole, ki jo je spretno in vestno vodil od njenega početka, od 9. novembra 1896. Na predlog šolskega kuratorija mu je mestni občinski svet izrekel za njegovo dolgoletno, trudoljubivo in uspešno delovanje na zavodu svojo zahvalo.

2. **Dr. Kozina Pavel**, namestni učitelj na I. drž. gimnaziji.
3. **Pintar Luka**, c. kr. licealni skriptor.
4. **Dr. Polec Janko**, c. kr. sodni pristav v Trebnjem.

b) Odpusti.

Daljšega odpusta ni imel med šolskim letom nobeden učitelj.

A) Učiteljski zbor mestnega deklliškega liceja.

a) Za obvezne predmete.

Št.	Iz. e in značaj	Učil	Štev. ted. ur	Opombe
1	Macher Ivan , c. kr. profesor. ravnatelj	—	—	Od c. kr. min. za bogočastje in nauk kot vodja mestnega dekl. liceja in višje dekl. šole deloma na odpustu.
2	Dr. Bezjak Ivan , c. kr. šolski svetnik in profesor na II. drž. gimnaziji	nemščino	4	
3	Einspieler Josipina , pom. učiteljica za ženska ročna dela na višji dekliški šoli.	ženska ročna dela	2	Varuhinja kabineta za ženska ročna dela.
4	Karlin Davorina , pom. učiteljica za francoščino na višji dekl. šoli	lepopisje	2	Varuhinja šolske knjižnice
5	Orožen Fran , c. kr. učit. profesor	zemljepis	2	
6	Sitsch Albert , stalno nameščeni učitelj na višji dekliški šoli	risanje	3	Varuh risarske zbirke
7	Stroj Alojzij , semeniški spiritual	veronauk	2	
8	Wessner Marija , nadzorovalna dama višje dekl. šole	matematiko	3	Razrednica
9	Wester Josip , c. kr. profesor na II. drž. gimnaziji	slovenščino	4	Varuh učiteljske knjižnice
10	Wirgler Marija , suplentinja z licejskim izpitom	prirodopis	2	Varuhinja prirodopisne zbirke

b) Za neobvezne predmete.

11	Dekleva Anton , c. kr. glasb. učitelj na učiteljišču	petje	2	
12	Furlan Jakob , mestni učitelj	telovadbo	2	

B) Učiteljski zbor mestne višje dekljiške šole.

a) Za obvezne predmete.

Št.	Ime in značaj	Predmet	Letnik	Štev. ted. ur	Opomnje
1	Macher Ivan , c. kr. profesor, ravnatelj	prirodopis fiziko	I. A I. B III. 1. poll. ped. tečaj ped. tečaj	2 2 2 2 2 (8)	Od c. kr. min. za bogočastje in nauk kot vodja mestnega dekl. liceja in višje dekl. šole deloma na odpustu.
K zavodu spadajoče učiteljstvo:					
2	Wessner Marija , nadzorovalna dama	matematiko " " " " odgojeslovje " " gospodinjstvo hospitacije	I. B II. ped. teč. III. ped. teč. III. ped. teč.	3 2 2 2 2 1 2 (14)	Usposobljena za meščanske šole II. skupino. Razrednica v II. letniku.
3	Sitsch Albert , stalno nameščeni učitelj	risanje " " " " fizika " " računstvo korespond. pisalni stroj	I. A in B II. III. ped. teč. II. III. trg. teč. " " " "	6 3 3 1 2 2 3 4 1 (25)	Usposobljen za meščanske šole III. skupino in za trg. knjigovodstvo Varuh fizikalne in risarske zbirke. Razrednik v trgovskem tečaju.
4	Karlin Davorina , pomožna učiteljica	francoščina " "	I. A in B II. in III.	6 6 (12)	Usposobljena za ljudske šole in za francoščino. Varuhinja šolske knjižnice. Razrednica v I. B.
5	Wirgler Marija , suplentinja	nemščino matematiko fiziko prirodopis	I. A in B I. A in III I. A in B II.	6 6 4 2 (18)	Licejska učiteljica usposobljena za matematiko, prirodoslovje in prirodopis. Razrednica v I. A.
6	Einspieler Marija , pomožna učiteljica	ženska ročna dela	I. A in B II.	8 4 (12)	Usposobljena za umetno vezenje. Varuhinja kabina za ženska ročna dela.

B) Učiteljske moči z drugih zavodov.

1	Dekleva Anton , c. kr. glasb. učitelj na učiteljski šoli	petje	ped. teč.	1	
2	Furlan Jakob , mestni učitelj	telovadbo	I. A in B ped. teč.	2 1 (3)	
3	Grošelj Marija , učiteljica v Mladiki	odgojeslovje spec. metod. lepisje	II. ped. teč. " "	2 1 1 (4)	
4	Dr. Ilešič Fran , c. kr. učit. profesor	slovenščino nemščino	ped. teč. " "	2 2 (4)	

Št.	Ime in značaj	Predmet	letnik	Štev. ted. ur	Opomnje
5	Dr. Korun Valentin, c. kr. prof. na I. drž. gimn.	slovenščino	II. in III.	6	
6	Dr. Otmar Krajec, mestni fizik	somatologijo in higieno	III. 2. poll.	2	
7	Dr. Orel Ivan, c. kr. učit. profesor	zgodovina zemljepis	I. B in II. I. B in II.	7	Varuh zemljepisne zbirke.
8	Orožen Fran, c. kr. učit. profesor	zgodovina in zemljepis	ped. teč.	3	
9	Pajk Milan, c. kr. real. profesor	zgodovina in zemljepis	III.	3	Razrednik v III. 1.
10	Stroj Alojzij, sem. spirital	veronauk	II.	2	
11	Dr. Svetina Ivan, c. kr. prof. na I. drž. gimn.	veronauk	I. A in B III.	4 } 6 2 }	
12	Šarabon Vincenc, c. kr. real. suplent	zgodovina zemljepis	I. A I. A	2 } 4 2 }	
13	Štritof Anton, c. kr. prof. na I. drž. gimnaziji	slovenščino	I. A in B	6	
14	Dr. Tominšek Josip, c. kr. prof. na I. drž. gimn.	nemščino	II. in III.	6	
15	Zupančič Marija, predstojnica šivalnega zavoda	ženska ročna dela	III. ped. teč.	3 } 4 1 }	

b) Za neobvezne predmete:

1. **Furlan Jakob**, mestni učitelj, je učil telovadbo v I. oddelku (I. A. in B.) po 2 uri na teden.
2. **Dr. Tominšek Josip**, c. kr. profesor, je učil telovadbo v II. oddelku (II. in III. 1.) po 2 uri na teden.
3. **Novak Fran**, c. kr. profesor, je učil stenografijo v I. oddelku (II. 1.) po 2 uri na teden.
4. **Tavčar Alojzij**, c. kr. profesor, je učil stenografijo v II. oddelku (III. 1.) po 2 uri na teden.
5. **Razinger Anton**, mestni učitelj, je učil petje v I. oddelku (I. A in B) in II. oddelek (II. in III. 1.) po 1 uro na teden.
6. **Karlin Davorina**, je učila lepopisje 1 uro na teden.

Hišnik in sluga: **Josip Omota**.

II. Učni načrt.

(Odobren z razpisom c. kr. ministrstva za bogočastje in nauk z dne 19. julija 1907., št. 26.525.)

A. Obvezni predmeti.

I. Veronauk.

Smoter: Znanje verskih in nraavnih resnic na podlagi katekizma in svetopisemskih zgodob. Poznavanje katoliške liturgike in njenega pomena za versko-nraavno življenje kristjanovo. Najznamenitejši prizori iz cerkvene zgodovine s posebnim ozirom na pokristjanjenje in krščanstvo pri slovanskih narodih. V višjih razredih sistematično obravnavanje verskih in nraavnih resnic na temelju razodetja božjega s posebnim ozirom na nekdanje in sedanje versko-nraavne zmote.

I. razred, 2 uri na teden.

Katekizem (veliki). Zgodbe sv. pisma starega zakona.

II. razred, 2 uri na teden.

Katekizem (veliki). Zgodbe sv. pisma novega zakona.

III. razred, 2 uri na teden.

Liturgika. Ponavljanje katekizma, zlasti onih oddelkov, ki so v tesni zvezi z liturgiko.

IV. razred, 2 uri na teden.

Zgodovina sv. katoliške Cerkve.

V. razred, 1 uro na teden.

Katoliški veronauk za višje razrede dekliških šol. I. del: Verske resnice.

VI. razred, 1 uro na teden.

Katoliški veronauk za višje razrede dekliških šol. II. del: Nraavni nauki.

II. Slovenščina.

Smoter: Spretna in slovnično pravilna raba slovenskega jezika v govoru in pismu. S primernih zgledov povzeto znanje karakteristike raznih oblik in vrst pesništva. Poznavanje najznamenitejših del slovenskega slovstva na podlagi prečitanih del v celoti ali vsaj v odlomkih. Pregled poglavitnih dób slovenskega slovstva, vpogled v življenje in delovanje najznamenitejših pisateljev. — Sposobnost čitati in tudi umeti lažje spise hrvaškega narečja.

I. razred, 4 ure na teden.

Čitanje: Vaja v pravilnem, izrazovitem čitanju s stvarno in jezikovno razlago. Obnavljanje prečitanih sestavkov. Navajanje k razvrščevanju glavnih misli obsežnejših spisov.

Slovnica: Pravilna sklanjatev imen in spregatev glagolov; nauk o prostem stavku, empirična razlaga priredja in podredja na podlagi berila.

Pismene naloge: Narekovano pisanje v pravopisne namene, potem obnavljanje predelanih prostih povesti. V I. polletju vsakih 14 dni po ena šolska naloga, v II. polletju se vrste šolske naloge z domačimi.

Predavanje primernih na pamet naučenih sestavkov.

II. razred, 3 ure na teden.

Čitanje kakor v I. razredu. Obnavljanje kakor v I. razredu z dalje segajočimi zahtevami. Razvezavanje pesniških pripovedek v nevezano besedo.

Slovnica: Ponovitev in izpopolnitev oblikoslovja, zlasti natančnejše razpravljanje glagola po njegovih vrstah. Natančnejše obravnavanje prosto razširjenega in zloženega stavka na podlagi čitanja.

Pismene naloge kakor v II. polletju I. razreda. Obsežnejše obnove. Preobražanje prostih beril po navodilu, vaja v kratkih izpiskih iz obsežnejših sestavkov. Lažji popisi.

Predavanje kakor v I. razredu.

III. razred, tri ure na teden.

Čitanje kakor v II. razredu s stvarnimi in jezikovnimi, a zlasti tudi stilističnimi in estetskimi razlagami. Osnovni nauki metrike na podlagi prečitanih pesmi, kratki podatki o življenju in delih znamenitejših pisateljev, katerih sestavki so se prečitali.

Slovnica: Sistematično obdelovanje prosto razširjenega in zloženega stavka. Najglavnejša pravila besedotvorja.

Pismene naloge: Vežbanje v dispoziciji prečitanih daljših sestavkov, izdelovanje povedek na danih podatkih osnovanih. Popisi, orisi, primere. Vsak mesec premenoma ena šolska in ena domača naloga.

Predavanje kakor v prejšnjih razredih.

IV. razred, 3 ure na teden.

Čitanje epskega, lirskega in didaktičnega pesništva v vezani in nevezani besedi; na podlagi tega se podaje definicija imenovanih pesniških vrst, se dopolnjuje nauk o metriki ter dostavljajo glavne vrste tropov in figur. Nadaljujejo se življenjepisne črtice o pisateljih.

Pismene naloge: Dispozicije, orisi in prisposodbe. Opravilni spisi. Vsako polletje po šest, pretežno domačih nalog.

Predavanje primernih pesmi,

V. razred, 4 ure na teden.

Čitanje kakega dramatskega dela, na podlagi tega razlaga dramatskega pesništva in njegovih vrst. Razmerje slovenščine z drugimi slovanskimi jeziki. Kratek pregled slovenskega slovstva in glavnih mu zastopnikov do Prešerna. Vmes čitanje Vodnikovih, Gregorčičevih in Stritarjevih pesmi, izmed katerih se jih uči nekaj tudi na pamet. Čitanje kakega Jurčičevega dela.

Pismene naloge kakor v IV. razredu, z dalje segajočimi zahtevami glede jezikovne in stilistične popolnosti.

Vaje v prostem predavanju o tvarini, ki se je pridobila iz prečitanega slovstva ali iz drugih šolskih predmetov.

Vse to v treh urah na teden, po eno uro na teden se seznanjajo gojenke na podlagi lahkega berila z oblikami hrvaškega narečja.

VI. razred, 4 ure na teden.

Čitanje in slovstvena zgodovina: Čitanje izbranih Prešernovih poezij, kar se jih ni že popreje čitalo v šolskih čitankah, izbranih pesmi in spisov Jenkovih, Levstikovih, Aškerčevih in še drugih novejših pesnikov in vsaj enega dela Kersnikovega. — Na podlagi tvarine, prečitane v teku šestih let, in na podlagi o priliki podanih životopisnih črtic se pregleda zgodovina slovenskega slovstva od Prešerna pa do najnovejše dôle s posebnim ozirom na glavne zastopnike posameznih dôle in deloma tudi z ozirom na sodobne reprezentante drugih slovanskih slovstev.

Pismene naloge kakor v V. razredu.

Vaje v prostem predavanju kakor v V. razredu.

Od 4 ur se porabita 2 na teden za čitanje in razlaganje primer-
nih del hrvaškega slovstva.

Opomba: Poleg tega naj se posebno v višjih letnikih navajajo gojenke k zasebnemu čitanju, da se seznanijo tudi s takimi primernimi deli slovenskega slovstva, ki jih ni mōči v šoli prečitati.

III. Nemščina.

Smoter: Slovnično pravilna in kolikor mogoče spretna raba nemškega jezika v govoru in pismu. Poznanje glavnih dôle nemške slovstvene zgodovine in najznamenitejših pisateljev in njih del po obliki in vsebini, v prvi vrsti na podlagi intenzivnega čitanja.

I. razred, 4 ure na teden.

Čitanje: Vežbanje v pravilnem, po možnosti izrazovitem čitanju obnavljanje prečitanih in razloženih sestavkov v vezani in nevezani besedi.

Slovnica: Vaja v pravilnih oblikah samostalnika, pridevnika, zaimka in glagola po predpisani slovnici. Pri čitanju se razlaga bistvo prostega in zloženega stavka.

Pismene naloge: Odgovarjanje na dana nemška vprašanja, pozneje tudi kratki prevodi iz slovenščine izključno po prečitanih in razloženih berilih, V II. polletju premenjema že tudi celotne obnovitve predelanih sestavkov. — Vsak mesec po ena domača in ena šolska naloga.

Predavanje lahkkih, zlasti pesniških sestavkov na pamet.

II. razred, 4 ure na teden.

Čitanje, obnavljanje in memoriranje razloženih sestavkov kakor v I. razredu.

Slovnica: Ponavljanje in dopolnjevanje pravilnega oblikoslovja, zlasti sistematično razpravljanje in vežbanje krepkih glagolov. Sistematično proučevanje glavnih pravopisnih pravil. Empirično obravnavanje prosto razširjenega in zloženega stavka.

Pismene naloge kakor v I. razredu, toda večinoma obnovljene povesti. Vsak mesec po ena šolska in ena domača naloga.

III. razred, 3 ure na teden.

Čitanje s stvarnimi in jezikovnimi razlagami, zlasti tudi z ozirom na vsebino in obliko. Na podlagi pesniškega berila se razlagajo osnovni nauki metrike, po prečitaniu in razlagi primernih beril se podajajo kratke opazke o življenju in delovanju znamenitih pisateljev.

Slovnica: Bistvena pravila o besedotvorju. Sistematični pouk o prostem in zloženem stavku in njega delih.

Pismene naloge: Obnavljanje povesti, uporabljanje predelanih beril za samostojne povesti, opise in orise. Isto število nalog kakor v I. razredu.

Predavanje naučenih pesmi kakor v prvem razredu.

IV. razred, 4 ure na teden.

Čitanje epskega, lirskega in didaktičnega pesništva po šolski čitanki. Na podlagi tega se razlaga bistvo raznih pesniških vrst, ob enem se nadaljuje in dopolnjuje nauk o metriki in se dodajo poglobilni tropi in figure. Nadaljujejo se slovstveno-zgodovinske opazke.

Pismene naloge: Vaja v disponiranju daljših beril. Uporabljanje prečitanih sestavkov in iz drugih predmetov pridobljenega znanja za

povesti, orisi in prispodobe. Premenjema pisma in navadnejši pravilni spisi. Vsako polletje po 8 nalog.

Predavanje kakor v III. razredu.

V. razred, 4 ure na teden.

Čitanje in slovstvo: Na podlagi čitanke kratek pregled starejših dob nemškega slovstva. Čitanje primernih zgledov iz klasikov 18. stoletja (Klopstocka, Wielanda, Lessinga) in kake lažje drame, n. pr. „Minna von Barnhelm“ ali „Wilhelm Tell“, pri čemer se razloži bistvo drame.

Pismene naloge kakor v IV. razredu, večinoma na podlagi prečitanega gradiva.

Predavanje kakor v prejšnjih razredih.

VI. razred, 3 ure na teden.

Čitanje in slovstvo: Izbor pesniških in leposlovnih beril po čitanki z življenjepisnimi in slovstvenozgodovinskimi obrisi iz klasične in poklasične dobe. Čitanje katere Schillerjeve drame, n. pr. „Jungfrau von Orleans“, „Maria Stuart“ in katerega Goethejevega dela kakor „Hermann und Dorothea“, „Egmont“ ali „Iphigenie auf Tauris“.

Pismene naloge kakor v V. razredu z dalje segajočimi zahtevami.

Predavanje kakor v prejšnjih razredih.

Opomba 1. Na slovnico se ozira od IV. razreda dalje le po potrebi pri čitanju in pri pismenih nalogah.

Opomba 2. V višjih razredih naj se čitajo vzporedno s šolskim čitanjem tudi zasebno primerni proizvodi pesniški zlasti novejše dobe.

IV. Francoščina.

Učni smoter: Znanje slovničnega ustroja francoskega jezika, primerna spretnost v lehkejši konverzaciji in pisavi; na podlagi pripravno urejenega berila znanje o najodličnejših pisateljih francoskih.

III. razred, 4 ure na teden.

Slovnica in čitanje. Spoznavanje črk in nauk o čitanju. Oblikoslovje in najvažnejša pravila skladbe na podlagi beril primernih za slovnični pouk.

Vaja v govoru s pomočjo nazornega nauka, kakor tudi na podlagi dobro predelanih beril. Učenje takih beril na izust.

Pismene naloge. Po Božiču mesečno po ena šolska in ena domača naloga. Šolske naloge: diktati, francoski odgovori na francoska vprašanja. Domače naloge: slovnične naloge in francoski odgovori na francoska vprašanja.

IV. razred, 4 ure na teden.

Slovnica. Nadaljevanje oblikoslovja in spopolnitev skladbe.

Čitanje prozaičnih beril pripovedne in popisujoče vsebine.

Vaje v govoru na podlagi nazornega nauka in dobro predelanih beril. Memoriranje takih beril.

Šolske naloge (vsak mesec ena): diktati, francoski odgovori na francoska vprašanja.

Domače naloge (vsak mesec ena): slovnične naloge, kratke vsebine dobro predelanih beril.

V. razred, 4 ure na teden.

Slovnica. Ponavljanje oblikoslovja in spopolnitev skladbe, spoje ne s pripravnimi berili.

Čitanje dovršenih prozaičnih beril, kakor tudi lahkih pesniških in dramatičnih odlomkov.

Vaje v govoru. Prilastitev potrebnega zaklada besedi in fraz na podlagi nazornega nauka. Memoriranje in predavanje pesmi. Ustna reprodukcija prečitane proze v francoskem jeziku.

Književnost. Spoznavanje književne zgodovine na podlagi čitanja in učiteljevih podatkov.

Pismene naloge (vsak mesec po ena šolska in ena domača). Vsebine v šoli preloženih ali doma prečitanih odlomkov, prevajanja iz francoskega jezika v materinski jezik in obratno.

VI. razred, 4 ure na teden.

Slovnica. Poglobljanje, ponavljanje in dopolnjevanje slovničnega nauka posebno skladbe v zvezi s čitanjem in konverzacijo.

Čitanje vzorne proze in poezije; v vsakem polletju bodi prečitano najmanj eno celo posebno znamenito delo (zlasti iz dobe Ludvika XIV.)

Vaje v govoru v zvezi s čtivom in lastno izkušnjo. Prednašanja memoriranih pesmi in dramatiških scen.

Književnost. Spoznavanje razvoja francoske književnosti na podlagi čtiva s posebnim ozirom na zadnja tri stoletja.

Pismene naloge (vsak mesec po ena šolska in ena domača): Vsebine, pisma in proste naloge v danih in obdelanih temih.

Učni jezik je francoščina.

V. Laščina.

Učni smoter: Znanje slovničnega ustroja italijanskega jezika, primerna spretnost v lehkejši konverzaciji in pisavi; na podlagi pripravno urejenega berila, znanje o najodličnejših pisateljih italijanskih.

III. razred, 4 ure na teden.

Slovnica in čitanje. Vaja v čitanju. Oblikoslovje in najvažnejša pravila skladbe na podlagi beril, primernih za slovnični pouk.

Vaje v govoru s pomočjo nazornega nauka. Učenje dobro predelanih beril na izust.

Pismene naloge. Po Božiču mesečno po ena šolska in ena domača naloga. Naloge: diktati, laški odgovori na laška vprašanja in slovnične naloge.

IV. razred, 4 ure na teden.

Slovnica. Spopolnitev oblikoslovja in skladbe.

Čitanje lahkkih, kratkih beril.

Vaje v govoru na podlagi nazornega nauka. Memoriranje dobro predelanih beril.

Naloge (vsak mesec po ena šolska in ena domača naloga): Diktati, laški odgovori na laška vprašanja, slovnične naloge, kratke vsebine dobro predelanih beril.

V. razred, 4 ure na teden.

Slovnica: Ponavljanje oblikoslovja in nadaljevanje skladbe.

Čitanje dovršenih prozaičnih beril, kakor tudi lahkkih pesniških in dramatskih odlomkov.

Vaje v govoru. Prilastitev najpotrebnejših besedi in fraz na podlagi nazornega nauka. Memoriranje in predavanje pesni. Ustna reprodukcija prečitane proze v laškem jeziku.

Književnost. Spoznavanje književne zgodovine na podlagi čitanja in učiteljevih podatkov.

Pismene naloge (vsak mesec po ena šolska in ena domača naloga): Kratke vsebine prečitanih odlomkov; prevajanje iz laščine v materinski jezik in obratno.

VI. razred, 4 ure na teden.

Slovnica. Dopolnitev slovničnega nauka posebno skladbe.

Čitanje vzorne proze in poezije: v vsakem polletju bodi prečitano najmanj eno celo posebno znamenito delo.

Vaje v govoru v zvezi s čtivom in lastno izkušnjo. Predavanje memoriranih pesmi in dramatiških scen.

Književnost. Spoznavanje razvoja laške literature.

Naloge (vsak mesec po ena šolska in ena domača): Vsebine, pisma, proste naloge.

Učni jezik je laščina.

VI. Zemljepis in zgodovina.

Učni smoter pri zemljepisu. Splošno znanje zemeljskega površja po naravni obliki in kakovosti, po njegovem vplivu na človeško življenje, kulturo in zgodovino, kakor tudi po njegovi politični razdelitvi na podstavi jasnega razumevanja zemljevida. Natančno poznanje avstro-ogrske monarhije in dežel, ki so velikega pomena za svetovno trgovino in torej tudi za trgovino naše domovine. Pri danih prilikah poznavanje osnovnih nauk iz astronomične geografije na podstavi neposrednega opazovanja in naziranja.

Učni smoter pri zgodovini. Pregledno znanje občne zgodovine, natančneje znanje zgodovine avstro-ogrske monarhije s posebnim ozirom na kulturne razmere. Vzbujanje in podkrepljenje domovinskega čuta s popisovanjem važnih državnih dogodeb in delovanja znamenitih oseb. Na vseh stopnjah opazovanje delovanja znamenitih žensk. Pri danih prilikah obravnavanje važnih dôb iz kulturne zgodovine.

I. razred.

Zemljepis, 2 uri na teden. Osnovni zemljepisni pojmi na podstavi opazovanja ožje domovine. Razumevanje zemljevida. Pregled zemljin in in oceanov, posebno Evrope in morij, ki jo obdajajo.

Zgodovina, 1 uro na teden v zvezi s poukom učnega jezika. Grške in rimske pravljice: pravljice in pripovedke iz domače zgodovine. (Poučuje učitelj učnega jezika).

II. razred.

Zemljepis, 2 uri na teden. Razvijanje zemljepisnih osnovnih pojmov s pomočjo zemljevida in zemeljskega obla, pričenjaje z avstro-ogrskim zemljepisom. Skupine avstro-ogrskih dežel, sosebo Kranjska s sosednimi deželami, po svojih naravnih in političnih oblikah s posebnim ozirom na deželne pridelke in gospodarske razmere.

Zgodovina, 2 uri na teden. Slike iz zgodovine in prosvete orientalskih narodov, sosebo Egipčanov, Grkov in Rimljanov: slike iz občne in domače zgodovine.

III. razred.

Zemljepis, 2 uri na teden. Opis južno-, zahodno- in srednjeevropskih dežel s posebnim ozirom na poljedelstvo obrtnost in trgovske razmere s sosednimi deželami.

Zgodovina, 2 uri na teden. Najvažnejše iz zgodovine orientalskih narodov. Zgodovina Grkov in Rimljanov s posebnim ozirom na njih kulturo do preseljevanja narodov.

IV. razred.

Zemljepis, 2 uri na teden. Opis ostalih evropskih dežel s posebnim ozirom na prirodne in umetne izdelke, na trgovino in njo pospešujoča občila. Pregled fizikalnega in političnega zemljepisa Azije s posebnim ozirom na naselbine.

Zgodovina, 2 uri na teden. Občna zgodovina srednjega veka do Westfalskega mira s posebnim ozirom na ustanovitev in rast Vzhodne marke pod Babenberžani in Habsburžani in na razvoj habsburške skupne države.

V. razred.

Zemljepis, 1 ura na teden. Fizikalni in politični zemljepis Amerike, sosebno Zedinjenih držav, Afrike in Avstralije. Prekomorska trgovska in svetovna občila. Statistični podatki o blagu, ki se v največjih množinah po svetu prevaža.

Zgodovina, 2 uri na teden. Občna zgodovina novega veka od Westfalskega miru do Dunajskega kongresa s posebnim ozirom na slavno dobo vojskovanja s Turčijo in Francijo.

VI. razred.

Zemljepis, 1 ura na teden. Pregledna ponovitev občnega in avstro-ogrskega zemljepisa. Pregled poljedelstva in obrtnosti, trgovine in prometa po avstro-ogrskih deželah z ozirom in v primeri z ostalimi velikimi kulturnimi evropskimi državami.

Zgodovina, 3 ure na teden. Občna zgodovina novega veka od Dunajskega kongresa do sedanje dobe s posebnim ozirom na zgodovino avstro-ogrške monarhije. Ustava in uprava monarhije s posebnim ozirom na avstrijsko državno polovico. Ponovitev občne zgodovine, posebej bolj težkih oddelkov grške in rimske zgodovine.

VII. Matematika.

Učni smoter: a) *Aritmetika*. Spretnost in zanesljivost v računanju z brezimenskimi in imenskimi celimi in ulomljenimi števili v obsegu štirih osnovnih računov ustno in pismeno.

Uporaba teh računov v razmerah družbenega življenja; v gospodinjstvu, hranilnih in zavarovalnih zadevah, oskrbovanju in upravljanju imetka.

b) *Geometrični nazorni nauk*. Znanje važnih svojstev in razmerij premočrtnih likov in kroga po metodično urejenem nazorovanju. Rešitev priprostih konstrukcijskih nalog.

I. razred, 3 ure na teden.

- a) *Aritmetika*: Desetni ali dekadični številni sistem. Rimske številke. Štirje osnovni računi z brezimenskimi in imenskimi celimi in decimalnimi števili. Razdelnost števil: razdelitev v prafaktorje; največja skupna mera in najmanjši skupni mnogokratnik. Štirje osnovni računi z navadnimi ulomki.
- b) *Geometrični nazorni nauk*: Prema, krog, kot. Najpriprostejša svojstva trikotnikov.

II. razred, 3 ure na teden.

- a) *Aritmetika*: Ponavljanja na nalogah, posebno računanja z ulomki. Pretvorba decimalnih ulomkov v navadne ulomke in obratno. Najvažnejše o razmerjih in sorazmerjih. Uporaba sorazmerij in sklepnih računov. Procentni račun od sto in njegova uporaba pri bolj navadnih računih.
- b) *Geometrični nazorni nauk*: Skladnost trikotnikov in mnogokotnikov. Najbolj važna svojstva kroga.

III. razred, 2 uri na teden.

- a) *Aritmetika*: Sestavljeni regeldetrijski računi. Okrajšano računanje z decimalnimi števili v najbolj enostavni obliki. Navadni obrestni računi. Razdelni računi. Poprečni računi. Najvažnejše o denarju in njega vrednosti.
- b) *Geometrični nazorni nauk*: Najbolj važna svojstva četverokotnikov in mnogokotnikov. Nekateri izreki o primerjavi, pretvorbi in delitvi geometričnih likov.

IV. razred, 3 ure na teden.

- a) *Aritmetika*: Štirje osnovni računi z občnimi števili z eno- in veččlenskimi izrazi in z ulomki. Kvadrovanje monomov, binomov in dekadnih števil. Vaje v računanju s posebnimi števili s posebnim ozirom na geometrične račune (računanje ploskev.)
- b) *Geometrični nazorni nauk*: Konstrukcija prereznih črt na stožcu na podlagi definicije. Najbolj važni izreki o podobnosti geometričnih tvorov.

V. razred, 2 uri na teden.

- a) *Aritmetika*: Kub in tretji koren dekadnih števil. Enačbe prve stopinje z eno ali več neznankami. Nadaljevanje vaj v računanju s posebnimi števili oziraje se na potrebe praktičnega življenja.
- b) *Geometrija*: Ponavljanje na nalogah o računanju ploščin. Medsebojna lega prem in ravnin. Najpotrebnejše o telesnih oglih. Glavne vrste teles.

VI. razred, 3 ure na teden.

- a) *Aritmetika*: Ponavljanje na nalogah s posebnim ozirom na regl-detrijske, procentne in obrestne račune. Obrestno-obrestni računi. Nekoliko o vrednostnih papirjih. Najvažnejše o menicah in zavarovanju. Osnovni nauki o enostavnem trgovskem knjigovodstvu.
- b) *Geometrija*: Naloge bolj lahke vrste o računanju površine in telesnine teles. (Naloge naj se kolikor moči razrešujejo po načinu sklepnega računanja.)

Opomba: Pri izberi snovi za računske naloge naj se vedno ozirjeme na potrebe praktičnega življenja, posebno meščanskega gospodinjstva.

Naloge z neverjetno visokimi števili ali neverjetno malimi ulomki naj sploh odpadejo.

VIII. Prirodoznanstvo.

Prirodopis.

Učni smoter: Poznavanje prirodnin, njihovih svojstev in razvitka ter vpliva med seboj in na človeka.

Vzbujanje čustva do prirode. Najvažnejše o ustroju in žitju človeškega telesa. Osnovni nauki o zdravstvu.

Prirodoslovje:

Učni načrt: Razumevanje najvažnejših pojavov v prirodi iz opazovanja in poskusov in oziraje se vedno na dogodke, ki odgovarjajo prirodnim pojavom v vsakdanjem življenju.

I. razred, 2 uri na teden.

Prirodopis.

Prvih 6 mesecev šolskega leta: Živalstvo in sicev sesalci: v prvi vrsti naše koristne in škodljive živali, njih bivališče, hranitev, telesni ustroj.

Zadnje 4 mesece šolskega leta: Rastlinstvo, in sicer opazovanje in popisovanje posameznih naših cvetnih rastlin, ki so posebno pripravne, da se na njih izpozna, kakšni in čemu so poedini rastlinski organi.

II. razred, 2 uri na teden.

Prirodopis.

Prvih 6 mesecev šolskega leta: Živalstvo, in sicer ptice, plazilci krkoni in najvažnejše ribe.

Zadnje 4 mesece šolskega leta: Rastlinstvo, in sicer nadaljevanje, v opisovanju in določevanju domačih cvetnih rastlin, oziraje se posebno na njih razmerje s človekom in njih važnost v prirodi.

Naše domače in najvažnejše inozemske kulturne rastline z ozirom na njih uporabo.

III. razred.

a) *Prirodopis*, 2 uri na teden.

Prvih 6 mesecev šolskega leta: Živalstvo, in sicer najvažnejši nevretenčarji, posebno žuželke.

Sistematični pregled živalstva.

Nazorno pojasnjevanje osnovnih zakonov iz fiziologije in biologije, posebno pa razmer med posameznimi vrstami živalij, med živalmi in rastlinami.

Zadnje 4 mesece šolskega leta: Rastlinstvo, in sicer najvažnejše brezcvetne rastline, posebno jedilne in strupene gobe. Nekoliko o geografski razprostiranosti rastlin in o gojitvi bolj znanih lepotnih cvetlic. Ob danih prilikah poučevanje o gojitvi cvetlic na prostem polju.

Naslanjaje se na predelano tvarino iz rastlinstva sistematična ureditev rastlin.

b) *Fizika*, 2 uri na teden.

Prostornost in neprodornost. Gibanje in njega znaki. Vztrajnost. Sila. Učinki molekularnih sil. Skupnost. Težnost. Teža. Zračni tlak.

Nauk o toploti: Toplotni občutki. Stopinje toplotnosti in množina toplote. Prevod toplote. Izpremema prostornine (termometer) in skupnosti po toploti. Najbolj enostavni pojavi o žarjenju toplote. Izvori toplote, kuriva (kurilna vrednost.)

IV. razred, 3 ure na teden.

Kemija in mineralogija:

Osnovni nauki iz kemije, pojasnjeni na preprostih preosnovah. Pregledno znanje najvažnejših prvin in njih bolj razširjenih spojin, v kolikor se te potrebujejo v vsakdanjem življenju ali industriji.

Živila in njih kemična sestava. Sladkor. Kipenje. Alkohol. Celuloza. Izpremema živil pri kuhanju. Pečenje kruha. Izdelovanje sirovega masla in sira. Ohranitev živil. Kako se spoznajo ponarejena živila. Tolšče, mila in svetilne tvarine.

Pri danih prilikah se opisujejo bolj važne rudnine po svoji vnanosti, dobivanju in uporabi.

V. razred.

a) *Prirodopis*, 2 uri na teden.

Osnovni nauki iz geologije: Kratek opis posameznih delov zemlje in njih vzajemna zveza. Višave in nižave zemeljskega površja. Najvažnejše hribine; stvorbe gorovja. Nekoliko o zgodovini razvoja zemlje in njenih organizmov.

Osnovni nauki iz somatologije in zdravstva: Bistveni deli človeškega telesa in delovanje njegovih organov. O životnih potrebah človeka s posebnim naglašanjem fiziološkega pomena hranil. Pouk, kako treba naravno živeti in telo gojiti. Nekoliko o postrežbi bolnikov, o prvi pomoči v nezgodah in kako se čuvati pred nalezljivimi boleznimi.

b) Fizika, 2 uri na teden.

Nauk o mehaniki: Glavne vrste gibanja. Prosti pad. Merjenje sil. Krivočrtno gibanje (sredobežnost). Sestavljanje in razstavljanje istovrstnih gibanj. Metno gibanje. Sestavljanje in razstavljanje sil s skupnim prijemališčem in v isto mer vzporednih sil. Težišče. Vrste ravnotežja. Nihalo in njega lahko umljive uporabe. Navor, kolo na vretenu, škripec, strmina in najvažnejše uporabe teh strojev.

Ob priliki naj se kratko pojasni navidezno gibanje solnca, gibanje zemlje in razlika med dnevnimi in letnimi časi v krajih različne zemljepisne širine in dolžine.

Značilna svojstva kapljivo tekočih teles. Hidrostatski tlak. Občujče posode. Arhimedov zakon. Plavanje, princip gostomera z lestvico.

Značilna svojstva plinastih teles. Torricellijev poizkus; barometer. Vetrovi. Nekatere uporabe delovanja zračnega tlaka. Zračna sesalka. Princip parnega stroja.

Akustika: Kako nastane in se širi zvok, na podlagi poizkusov. Jakost in višina tonov. Lestvica tonov. Sozvočenje; resonanca. Strune. Zveneče vilice. Piščali. Človeško glasilo in uho. Hitrost in odboj zvoka (jek, odmev).

VI. razred, 2 uri na teden.

Magnetizem: Naravni in umetni magneti. Magnetni poli in njih vzajemno delovanje. Magnetenje po razdelbi. Zemeljski magnetizem. Kompas.

Elektrika: Električnost. Prevod elektrike. Oboji vrsti električnosti. Elektroskop. Sedež elektrike. Elektrizovanje po razdelbi. Učinek elektrike na osten. Električni kolovrat. Leydenska steklenica. Učinki elektrike. Nevihta, strelvod. Kako je ravnati ob hudi uri. Bliskavica.

Galvanski člen, galvanska baterija, galvanski tok. Toplotni in svetlobni učinki galvanskega toka; o kemičnih učinkih galvanskega toka le to, kar se potrebuje v razlago polarizacije in galvanoplastike. Princip akumulatorjev. Magnetni učinki galvanskega toka. (Uporaba: električni zvonec, Morsejev pisalni stroj.) Temeljni poskusi o voltovskem in magnetnem navodu. Telefon, mikrofonski. Dinamo-električni princip. Najvažnejše o prenašanju električnih sil.

Optika: Izvori svetlobe. Premočno širjenje svetlobe; senca. Lunine premembe, mrki. Odboj svetlobe; zrcala. Lom svetlobe; prehod svetlobe skozi prizmo. Slike, ki jih dajejo leče. Razmet barv. Oko; pogoji jasnega in razločnega vida. Fotografski aparat. Mikroskop in daljnogled v najpreprostejši sestavi.

Opomba: Pouk o fiziki naj se vrši, kjer le mogoče, na podlagi poizkusov. Računska izvajanja naj se — razven pri reševanju nalog — vrše le v izvanrednih slučajih.

IX. Prostoročno risanje.

Učni smoter: Gojitev lepočutja s študijem ornamentalnih in prostih naravnih oblik. Spretnost vupodabljanju rastlinskih motivov in njih uporaba za dekoracije v obče, zlasti pa za ženska ročna dela. Risanje telesnih predmetov po načelih perspektive. Risanje človeškega obraza.

Učenke je izpodbujati, da skicirajo pokrajine.

I. razred, 3 ure na teden.

Risanje ravnih geometričnih ornamentalnih oblik kot predvaja za prosti ornament. Enostavni prosti ornament.

II. razred, 3 ure na teden.

Prosto perspektivno risanje po elementarnih modelih in njih kombinacijah v skupine.

Risanje po naravnih listih in cvetih, ki jih je smatrati za ploskvene tvore.

III. razred, 2 uri na teden.

Risanje raznih domačih uporabnih predmetov in priprostih stavbinskih objektov po modelih.

Priproste studije rastlin po naravi in prvi poizkusi njih uporabe za oblike po okraskih.

IV. razred, 3 ure na teden.

Risanje priprostih skupin modelov, ki so sestavljene iz uporabnih predmetov in iz naturalij.

Risanje in slikanje po živih rastlinah, sadovih itd. in njih uporaba za ornament.

V. razred, 3 ure na teden.

Razlaganje sestave in proporcije človeške glave in obraza, kakor tudi najvažnejših proporcij človeškega telesa z dotičnimi risarskimi vajami po predlogah in po modelih.

Nadaljevanje študij rastlin in njih uporaba.

Nadaljne vaje o risanju in slikanju po predmetih.

VI. razred, 3 ure na teden.

Nadaljevanje študij po figuralnih predlogah in modelih.

Nadaljevanje študij rastlin in njih uporaba.

Priproste pokrajinske študije po uzornih predlogah, oziroma po naravi.

Pri študiju rastlin naj opozori učitelj tudi na njih uporabo v historičnem ornamentu in pokaže naj tudi dotični material, na katerem se to opaža.

Skicirke naj se priporočajo že od III. razreda dalje.

Opomba: Ni zahtevati, da bi se morale geometrične risbe izdelati na čisto. Preračunanje ploščin v IV. razredu in stereometrični pouk v V. razredu naj se spojeta s poukom aritmetike.

X. Lepopisje.

Smoter: Gojenke naj si prisvoje razločen, prijeten in spreten rokopis ter pisave, ki so navadne v vsakdanjem življenju.

I. razred, 2 uri na teden.

Genetični razvoj črk in izurjenje v latinski in nemški navadni pisavi.

Arabske in rimske številke.

Okrogla pisava v črtanih zvezkih.

II. razred, 1 ura na teden.

Latinska in nemška navadna pisava se vadita nadalje s posebnim ozirom na urnost; pri tem pa je vedno paziti na zanesljivost, značaj in lepoto pisave.

Okrogla pisava se nadaljuje.

XI. Vzgojeslovje.

Učni smoter: Gojenke naj se pregledno seznanijo z razvojem človeških duševnih in telesnih sil in s sredstvi za njihovo izobraževanje.

VI. razred, 2 uri na teden.

O razvoju in izobraževanju intelektualnih sil, srca in volje na psihološki podlagi. O vzgojnih smotrih, sredstvih, načelih in vzgojni metodi.

Čitanje vzornih odstavkov, tiščočih se prve in druge vzgojne dobe, izbranih iz spisov pripoznanih pedagoških pisateljev.

Obiskovanje raznih vzgojevališč in dobredelnih zavodov.

XII. Ženska ročna dela.

Smoter : Ta pouk naj daje gojenkam potrebne pomočke, da oskrbujejo ženska ročna dela, ki so navadna v domačem življenju; izobrazuje naj jim estetični okus.

I. razred, 2 uri na teden.

Pripletanje, vpletanje in zakrpavanje nogavic. Zankanje.

II. razred, 2 uri na teden.

Mreženje in prešivanje mreže. Zaznamovanje.

Šivanje: vzorčnica z različnimi vbodi in šivi. Krpanje in vkrpanje perila.

III. razred, 2 uri na teden.

Šivanje (na roko): spodnje krilo, ženske hlače, ženska švicarska srajca. Krpanje in vkrpanje perila.

B. Neobvezni predmeti.

1.) Petje.

Smoter : Zmožnost pridobiti, enoglasne in večglasne narodne, ponarodele in tudi umetne pesmi glasbeno pravilno peti.

I. oddelek, 2 uri na teden.

Notni sestav, pisava not in pavz; takt; tempo; glasbena znamenja. C-dur, g-dur, f-dur in a-moll. Intervali.

Vaje sluha in glasu. Zadevanje intervalov. Ritmične vaje.

Eno- in dvoglasne narodne pesmi s posebnim ozirom na lepo izgovarjanje besedila, enotno vokalizacijo in pravilno fraziranje.

II. oddelek, 2 uri na teden.

Razširjenje glasbene teorije glede obsega tvarine I. oddelka. Vse dur- in moll-skale. Vaje glasu in sluha. Ritmične vaje.

Eno-, dvo- in večglasne narodne, ponarodele in umetne pesmi še z višjimi zahtevami glede izvajanja kakor v I. oddelku.

2.) Telovadba.

(3 skupine po 2 uri na teden.)

Smoter : Probuda in okrepitev vseh telesnih sil, vzgoja k zavednemu kretanju, k vztrajnosti in redu.

I. skupina. (1. in 2. razred).

Redovne vaje: Nastopi. Izmena ustopa z obrati. Vrstitve prvega reda. Stoj! z obratom. Obrati med hojo. Kroženje. Protihod. Zavoj. Hoja v čelni vrsti. Razmak.

Proste vaje: (Kadar so uvežbane, združene z redovnimi!). Enostavne vaje z laktmi in bedri, v raznih ustopih. Poskoki. Vpogibanje trupa.

Postopna hoja. Premena koraka. Zibaľna hoja. Trokoračno poskakovanje. Trajni tek.

Vaja s palicami: Enostavni dvigi, oberoč enakomerno.

Dolga kolebna vrv: Izpodtekanje. Poskakovanje v vrvi, tudi z obrati. Vtek, poskakovanje in obtek. Skok in tek čez vrv. Iste vaje v parih in po več.

Prosti skok enonožno in obenožno, iz stoje in z zaletom, v daljavo in višino.

Razovne lestve: Stegnjena vesa. Sukanje trupa. Veskanje v stegnjeni vesi z različnimi prijemi. Skrčena vesa z odpahom. Kolebanje v vesi.

Poševne lestve: Stopanje po lestvi vzlic in vznak. Enostavno veskanje.

Navpične lestve: Stopanje in poskakovanje kvišku vzlic.

Plezala: Predvaja. Vesa, kolebanje na enem drogu in na dveh. Plezanje po enem drogu. Izmena plezalnega sklepa z droga na drog. Vprečno plezanje preko drogov.

Plezanje po eni vrvi.

Drog: Izmena prijema in vese v vesni leži. Stegnjena vesa z različnimi prijemi. Koleb. Skrčena vesa z odlomkom. Skok v oporo.

Bradla: Stranska opora. Stranski sed. Notranji prečni sed vzad in pred, s preprijemom premikanje nazaj in naprej.

Krogi (oz. trapec): Kroženje v vesni stoji. Krčenje lakti v vesni leži. Kolebanje v stegnjeni vesi. Guganje v stegnjeni vesi. Vesa na spodnjih in zgornjih laktih.

Igre in kolotek v odmorih.

II. skupina. (3. in 4. razred.)

Redovne vaje: Vrstitve k srednjim. Vrstitve med hojo. Zavoji okrog srede, zavoji v bočnih vrstah in med hojo. Vaje iz kroga. Zveza obratov, vrstitev, protihodov, zavojev. Rajalni nastopi.

Proste vaje: Počep. Vaje v stoji na eni nogi. Izstopi in izpadi z enostranskim skrčenjem.

Dvojno trokoračno poskakovanje. Trajni tek.

Vaja z ročki: Proste vaje I. oddelka, obtežene z ročki.

Vaje s palicami: Raznoročni dvigi (ene lakti skrčene itd.).

Prosti skok: Kakor v I. oddelku, z večjim merilom. Ob doskoku z ($\frac{1}{4}$ ali $\frac{1}{2}$) obratom

Naskakovanje do 1 m.

Koza: Poklek enonožno in obenožno; takisto naskok. Doskok nazaj, v stran in naprej.

Razovne lestve: Kalebno veskanje na mestu. Vrtenje in sukanje v vesi. Veskanje na dveh lestvah.

Poševne lestve: Stopanje na spodnji strani. Veskanje navzgor po klinih.

Navpične lestve: Vesa znak. Stopanje vznak. Skok navzdol.

Plezala: Razpeta vesa čez tri droge. Vprečno plezanje v raznih smerih. Veskanje navzdol (poskusoma navzgor) v stegnjeni vesi na dveh drogih.

Drog: Veskanje in doveskanje v razpeto veso. Trajna skrčena vesa, tudi kot prečna vesa. Kolebanje v stegnjeni vesi. Vesa in koleb na spodnjih in zgornjih lakteh vzlic in vznak.

Bradlja: Izmena zunanega seda pred roko s kolebom in brez koleba. Koleb v večjem merilu. Prednožka iz koleba in iz sedov.

Krogi (ozir. trapec.): Kroženje v stegnjeni vesi (iz vesne stoje). Kolebanje in guganje v vesi na spodnjih in zgornjih lakteh.

Igre, kolebna vrva in kolotek v odmorih.

III. skupina, (5. in 6. razred.)

Redovne vaje: Tvoritev vrstnih zborov in rajalnih nastopov.

Proste vaje: Vaje med poskakovanjem in v počepu ter iz počepa. Plesni koraki in poskoki. Trajni tek z različnimi koraki.

Vaje z ročki: Proste vaje s težjimi ročki.

Vaje s palicami: Vaje z enoročno držo, vihtenje, zavijanje.

Prosti skok in naskok: Isti, ko v prvih dveh oddelkih, z večjim merilom; tudi kot dvo- in troskoki.

Koza: Ustop na kozo in doskok; prednožka.

Raznovrstne lestve: Zasuki v vesi (1 roka izpusti in po zasuku zopet prime). Veskanje z zasukom.

Poševne lestve: Opiranje in veskanje.

Navpične lestve: Stopanje vzlic s prijemanjem ene roke. Isto-ročna izmena prijema v vesni stoji na klinu. Stopanje vznak z razno-ročnimi prijemi.

Plezala: Krčenje lakti v vesi na dveh drogih. Veskanje navzdol in navzgor na dveh drogih (vrveh) in na enem drogu (eni vrvi).

Drog: Krčenje lakti, izmena prijema in vesno sukanje v stegnjen; vesi. Kolebanje v vseh vesah in izmena prijema med kolebanjem. — Podkoleb.

Konj: a) *všir*: Skok nanj. Opora. Počep. Skrčka. Podnožka. Odbočka. Previs. Stranski sed.

b) *Vzdolž*: Prednožka z odpahom ene noge.

Bradla: Upirkanje in kolebno upirkanje na mestu in od mesta. Sedi za roko; njih izmena. Zanožka iz teh sedov. Opre na spodnjih laktih. Vesa na zgornjih laktih.

Krogi (ozir, trapez): Izmjena vese na spodnjih laktih vzlic in vznak. Kolebanje in guganje v skrčeni vesi znak. Stegnjena in skrčena opora. Guganje stoje v krogih.

Igre, kolebna vrva in kolotek v odmorih.

3.) Ženska ročna dela.

I. skupina.

IV. in V. razred, 2 uri na teden.

Prikrojevanje in šivanje ženskega, moškega, posteljnega in namiznega perila ter krojno risanje vseh objektov. Vaje na šivalnem stroju.

II. skupina.

VI. razred, 2 uri na teden.

Nadaljevanje s čimdalje večjimi zahtevami v šivanju in prikrojevanju. Popravljanje perila in obleke. Belo vezenje.

4.) Stenografija.

(v 2 tečajih za gojenke IV., V. in VI. letnika po 2 uri na teden.)

Smoter: Znanje pravilnega in razločnega korespondenčnega pisma in strokovnega krajšanja v toliki meri, da je mogoče točno zaznamovati tudi hitrejša diktate.

I. tečaj, 2 uri na teden.

Korespondenčno pismo, t. j. nauk o besedotvoritvi in o besednem krajšanju. — Vežbanje v čitanju in pisanju s posebnim ozirom na pravilnost in ličnost.

II. tečaj, 2 uri na teden.

Debatno pismo ali stavkovno krajšanje. — Vežbanje v čitanju krajšanih stenogramov; pisanje diktatov stopnjema s čimdalje večjo hitrostjo.

5.) Gospodinjstvo.

Smoter: Gojenke naj poznajo načela za opravljanje dobro uravnane meščanskega gospodinjstva; podati jim je za to potrebno znanje.

VI. razred, 1 ura na teden.

Svojstva dobre gospodinje. Delokrog gospodinje s posebnim ozirom na važnost njenega poklica gledé npravstvenega in družabnega življenja ter občevanja s posli. Stanovanje; kurjava in razsvetljava. Kuhinja; moderno ognjišče; kuhinjska posoda in orodje. O kemičnih in fizikalnih pojavih pri kuhanju, vrenju in gnilobi. Konserviranje živil. Pranje perila in raznih tkanin. Odpravljanje madežev. Ravnanje s kožuhovino, perjem in žimo. Čiščenje zlatnine in srebrnine. Gojitev cvetic v sobi in na vrtu, Reja perutnine.

III. Učne knjige, ki bodo služile pouku v obveznih predmetih v šolskem letu 1908/9.

Predmeti	Mestna višja dekliska šola		
	I. razred	II. razred	III. letnik
Veronauk	Veliki katekizem ali krščanski nauk. — Schuster-Lesar, Zgodbe sv. pisma 1908.	Kakor v I. razredu	Stroj, Liturgika
Slovensščina	Sket-Janežič, Slovenska slovnica za sr. šole; 8. in 9. izd. Sket, Slovenska črtanka I. del, 1. u. II. Klasse gemischtspr. Mittelschulen; 2. izd.	Slow. slovnica, kakor v I. razr. Sket, Slovenska črtanka, II. del, 2. izd.	Slovnica, kakor v I. letniku Črtanka, kakor v I. letniku
Nemščina	Tumilz, Deutsche Sprachlehre I. Mittelschulen, 2. izd. Striob-Deutsches Lesebuch I. d. I. u. II. Klasse gemischtspr. Mittelschulen; 2. izd.	Sprachlehre, kakor v I. razr. Lesebuch, kakor v I. razr.	Grammatik, kakor v I. let. 11. Kummer-Stejskal, Deutsches Lesebuch I. österr. Realsch.; VII. del, 3. in 4. izd.
Francščina	—	—	Fetter, Lehrgang der franz. Sprache; III. del 5.—7. izd. Fetter, Lehrgang d. fr. Sprache; IV. del 6.—8. izd.
Zgodovina	—	Mayer-Kaspert, zgodovina starega veka za nižje razr. Putzger, Hist. Schulatlas; 27. izd.	Tupetz, Geschichte d. österr. ungarischen Monarchie I. L. B. 4. in 6. izd. II. del, 4. izd. Putzger, Historischer Schulatlas; 27. izd.
Zemljepis	Vrhovec, Zemljepis za I. gimn. razred. Kozenn, Geogr. Atlas I. Mittelschulen; 41. izd.	Orožen, Zemljepis avstro-ogrške države (Domoznastvo) — Geogr. Atlas, kakor v I. razr.	Orožen, Zemljepis avstro-ogrške države (Domoznastvo). — Atlas, kakor v I. letniku
Aritmetika	Matek, Aritmetika za nižje gimnazije; I. del	Aritmetika, kakor v I. razr.	Aritmetika, kakor v I. letniku
Geometrija	Matek, Geometrija za nižje gimn.; I. del, 2. izd.	Geometrija, kakor v I. razr.	Geometrija, kakor v I. let.
Fizika	—	—	Fizika, kakor v I. letniku
Prirodopis	Macher, Prirodopis živalstva za nižji razr. sr. šol. Macher, Prirodopis rastlinstva za nižje razr. sr. šol	Prirodopis živalstva, kakor v I. razr. — Prirodopis rastlinstva, kakor v I. razredu	Prirodopis živalstva, kakor v I. let. Macher, Prirodopis za nižje razr. sr. šol. Prirodopis rastlinstva, kakor v I. letniku
Hrvaščina	—	—	Ilešič, Hrvatska knjižnica II. zvezek.

* Ako bode odobren.

IV. Naloge.

a) Slovenski sestavki.

II. letnik.

Domače naloge:

1. Kaj nam koristi potovanje? — 2. Jesenski izprehod po polju.
- 3. Kako sem preživela sveti večer? — 4. Znaki, da jemlje zima slovo. — 5. Solnčni vzhod. — 6. Vas in mesto (Primeri).

Šolske naloge:

1. Vsebina Cegnarjeve pesmi „Roža med trnjem“. — 2. Vsebina Prešernovega soneta „Hrast, ki vihar na tla ga zimski trešne“. — 3. Pismo, v katerem popisuje prijateljica prijateljici poslopje dekliškega liceja. — 4. Lev in jelen (Posnetek po pesmi). — 5. Pismo, v katerem vabi prijateljica prijateljico na majniški izlet. — 6. Zakaj so nam cvetice tako drage?

III. letnik.

Domače naloge:

1. Gozd v jeseni. — 2. Najdražji spomin izza preteklih počitnic.
- 3. Čemu hodimo v gledišče? — 4. Ali je res, da obleka dela človeka? — 5. Kako je umeti Prešernov verz: „Slep je, kdor se s petjem kvarja?“ — 6. Katere lastnosti imej dobra gospodinja?

Šolske naloge:

1. Turjaška Rozamunda (Posnetek po pesmi). — 2. Zakaj se veselimo božičnih praznikov? — 3. Pismo, v katerem se prijateljica zahvaljuje prijateljici za izposojeno knjigo in jo prosi za drugo. — 4. Katere nazore pobija Prešeren v „Novi pisariji?“ — 5. Spomladnje cvetice. — 6. Knjige so naše najboljše prijateljice.

b) Nemški sestavki.

II. letnik.

Domače naloge:

1. Was in meinen Augen lustig ist. — 2. Schmücke dein Heim. —
 3. Lob und Tadel muß ja sein? — 4. Die Blumen meine Freundinnen. —
 5. Ende gut — alles gut. — 6. Die Farbenwirkungen des Frühlings. —
 7. „Mir war, als ob die Nacht nicht enden wollte“. (Chamisso). —
- Gedanken eines Kranken.

Šolske naloge:

1. „Der durstige Zigeuner“. (Eine Szene aus dem Zigeunerleben).
- 2. Meine Vorbereitungen für den Winter. — 3. Ein Bericht über meine Hauslektüre. — 4. Wie sich die Menschen anziehen. — 6. Be-

trachtungen über das Grüßen. — 6. Wo war es und wo wäre es am schönsten im schönen Lande Krain? — 7. Vieles habe ich gelernt; indessen auch viel?

III. letnik.

Domačena loge:

1. Wie wahr! Lessing in „Sarah“ die Einheit des Ortes? — 2. Meine Pläne — meine Luftschlösser. — 3. Die Lebensschicksale der Recha. („Nathan der Weise“). — 4. Männliche Züge an Klärchen und weibliche an Egmont. — 5. Die Rolle des Mohren in „Fiesco“ — 6. Wie die Alten sangen, so zwitschern die Jungen. — 7. Ein Rückblick auf meine Studienzeit.

Šolske naloge:

1. Ärgerliches aus der Ferienzeit. — 2. Paul Werner — ein Lebensbild. („Minna von Barnhelm“). — 3. Der Winter — ein Vorbild des Greisenalters? — 4. Etwas vom papierenen Zeitalter. — 5. Ein Bericht über unseren Valvasor. — 6. Saure Wochen — frohe Feste. — 7. „Rien ne pèse tant qu'un secret“ (Lafontaine).

V. Učila.

I. Knjižnica.

A. Učiteljska knjižnica, ki jo je oskrboval gimnazijski profesor Josip Wester, šteje koncem šolskega leta 1907/08 370 del v 443 zvezkih ter 136 šolskih izvestij. Tekom šolskega leta 1907/08 se je pomnožila za 35 del v 36 zvezkih:

a) po nakupu: Fr. Orožen, Metodika zemljepisnega pouka. 2. pomn. nat. — Fr. Levec, Slovenski pravopis. — Schreiner-dr. Tomišek, Pedagoški Letopis Šolske Matice VII. zv. — L. Pintar, Zbornik Slov. Matice IX. zv. — Wychgram, Frauenbildung, Zeitschrift für die gesamten Interessen des weiblichen Unterrichtswesens, IV., V., VI. Jhg. — Willkomm, Bilderatlas des Pflanzenreichs nach dem natürlichen System. — L. H. Fischer, Die Technik der Aquarellmalerei. — K. Kimmich, Die Zeichenkunst. Method. Darstellung des gesamten Zeichenwesens, I. und II. Bd. — Kuhlmann, Neue Wege des Zeichenunterrichts. — Huberich, Die erste Stufe des Freihandzeichnens nach der Natur. — Ambros, Methodik des Schreibunterrichts. — Altschul, Zum Moralunterricht. Ausgewählte Kapitel aus engl. Lehrbüchern. — Regeln für die deutsche Rechtschreibung nebst Wörterverzeichnis. (Große Ausgabe.) — Dr. Förster, Schule und Charakter. Beiträge zur Pädagogik des Gehorsams.

— Dr. Dannemann, Der naturwissenschaftliche Unterricht auf prakt. heurist. Grundlage. — Allgemeines Ortschaftenverzeichnis nach den Ergebnissen der Volkszählung vom 31. Dezbr. 1900. — Lehrplan und Instruktionen f. d. Unterricht an Gymnasien und Realschulen. 2. Aufl. — Weisungen zur Führung des Schulamtes an den Gymnasien in Österreich. 4. Aufl. — Verordnungsblatt für den Dienstbereich des k. k. Min. f. Kultus und Unterricht. Jhg. 1907. — Dr. Heinz, Sammlung der Vorschriften betreffend die Heranbildung und Prüfung der Lehrer etc. — Ed. Burger, Die Skizze im naturgesch. Unterrichte. — Lange, Schlotmann etc., Die höhere Mädchenbildung. Vorträge gehalten auf dem Kongress zu Kassel am 11. und 12. Okt. 1907. — Pieper, Beiträge zur Methodik des biolog. Unterrichts. — Friese, Jahrbuch für den Zeichen- und Kunstunterricht. III. Jhg. — Dr. Rosenberg, Experimentierbuch f. d. Unterricht in der Naturlehre, I. Bd., 2. Aufl. — Dr. Lay, Methodik des naturgesch. Unterrichts etc. 3. Aufl. — Thomas, 16 Lektionen zur Einführung in die Pflanzenphysiologie etc. — Dom in Svet. Letn. XIX. in XX. — Ljubljanski Zvon. Letn. XXVII. — Slovan. V. letnik. — Marjanović-Gavrilović, Krštenje na Savici.

b) Po darilih: Podarili so: g. prof. A. Sitsch: Dr. Francesco Valentini, Taschenwörterbuch der ital. und deutschen Sprache. 4. Aufl. Vodstvo deželnega muzeja Rudolfini: Heinrich Freyer, Fauna der in Krain bekannten Säugethiere etc. — Založna knjigarna A. Hölder na Dunaju: Dr. Emanuel Witlaczil, Naturgeschichte des Thierreiches in Lebensbildern, zunächst für Mädchenlyzeen.

B. Šolska knjižnica, ki jo je oskrbovala učiteljica Davorina Karlinova, šteje koncem šolskega leta 1907/08 440 slovenskih, 164 hrvaških, 319 nemških, 65 francoskih in 14 čeških knjig. Tekom šolskega leta se je pomnožila za 130 knjig.

a) Po nakupu (za 113 knjig): Krsnik, Zbrani spisi, V. zvezek, I. sešitek. — Gangl-Trošt, Knjižnica za mladino. 31. knjiga. — Nießen, Maximilian I. der letzte Ritter. — Koledar družbe sv. Mohorja za leto 1907. — Dr. Napotnik, Sveti Pavel. — Stritar, Lešniki. — Lah, Uporniki. — Lavtižar, Pri severnih Slovanih. — Godec, Lurška mati božja. — Seigerschmied, Sveta družina. — Trunk, Bodi svoje sreče kovač. — Brunnemann, L' Echo littéraire za leto 1906. — Brunnemann, Supplément de l' Echo littéraire za leto 1906. — Krebs, Abrégé de l' histoire de la littérature française. — Strotkötter, La vie journalière. — Christoph von Schmid, Der Kanarienvogel. — Schmid, Die roten und die weißen Rosen. — Schmid, Anselmo. — Schmid, Florentin Walther. — Schmid, Die Blumenfreunde. — Schmid, Waldomir. — Schmid, Die zwei Brüder. — Schmid, Das Lämchen. —

Schmid, Das Täubchen. — Schmid, Der Diamantring. — Schmid, Kupfermünzen und Goldstücke. — Schmid, Das stumme Kind. — Schmid, Kleine Erzählungen, 2. Abteilung. — Schmid, Kleine Erzählungen, 3. Abteilung. — Schmid, Kleine Erzählungen, 4. Abteilung. — Schmid, Der Edelstein. — Lakmayer, Umni čebelar. — Kostanjevec, Živiljenje trnjeva pot. — Seigerschmied, Pamet in vera. — Dovič i. dr. Slov. večernice za leto 1907. — Koledar družbe sv. Mohorja za leto 1908. — Franz Hoffmann, Eine Familiengeschichte. — Hoffmann, Am Wachtfeuer. — Hoffmann, Weihnachten. — Hoffmann, Zeit ist Geld. — Hoffmann, Prüfungen. — Hoffmann, Erziehung durch Schicksale. — Hoffmann, Mozarts Jugendjahre. — Hoffmann, Wen Gott liebt, den züchtigt er. — Hoffmann, Der böse Geist. — Hoffmann, Nur immer gerade durch. — Hoffmann, Kindesliebe. — Hoffmann, Unverhofft kommt oft. — Hoffmann, Böses Gewissen. — Hoffmann, Der erste Fehltritt. — Hoffmann, Glückswechsel. — Hoffmann, Nur Kleinigkeiten. — Hoffmann, Brave Leute. — Hoffmann, Jeder ist seines Glückes Schmied. — Hoffmann, Die Not am höchsten, die Hilfe am nächsten. — Hoffmann, Ein armer Knabe. — Hoffmann, Wie die Saat, so die Ernte. — Hoffmann, Untreue schlägt den eigenen Herrn. — Hoffmann, Vergeltung. — Hoffmann, Geschwisterliebe. — Hoffmann, Ein armer Sünder. — Hoffmann, Frisch gewagt ist halb gewonnen. — Hoffmann, Bange Tage. — Hoffmann, Ein Mann, ein Wort. — Hoffmann, Das große Los. — Hoffmann, Folgen des Leichtsinns. — Hoffmann, Die Macht des Gewissens. — Hoffmann, Dienst um Dienst. — Hoffmann, Liebet euere Feinde. — Hoffmann, Mutterliebe. — Hoffmann, Zigeuner-Friedl. — Hoffmann, Das Pfarrhaus. — Hoffmann, Die Banknoten. — Hoffmann, Ein Millionär. — Hoffmann, Fritz-Heiter. — Hoffmann, Die Gouvernante. — Hoffmann, Wie der Herr, so der Knecht. — Hoffmann, Die Brüder. — Hoffmann, Ein guter Sohn. — Hoffmann, Jakob Ehrlich. — Hoffmann, Oheim und Neffe. — Hoffmann, Friedl und Nazi. — Hoffmann, Der alte Gott lebt noch. — Hoffmann, Ehre Vater und Mutter. — Hoffmann, Im Schnee begraben. — Gerstäcker, Die beiden Sträflinge. — Gerstäcker, Tahiti. — Gerstäcker, Gold. — Gerstäcker, Unter dem Äquator. — Gerstäcker, Die Regulatoren in Arkansas. — Gerstäcker, Der Kunstreiter. — Gerstäcker, General Franco. — Toepffer, Nouvelles Genevoises. — Sandeau, Madeleine. — de Pressensé, Rosa. — Hoffmann, Opfer der Freundschaft. — Zvonček, leto VIII. — Gaudeamus, X. Jahrg. II. Band. — Zabavna knjižnica „Sl. Matica“ I. 1907. — Perušek, Gorski venec Petra II. Petroviča-Njeguša. — Dr. Ilešič, Hrvatska knjižnica, II. zv. — Knezova knjižnica, XIV. zvezek. — Seidl, Kamniške ali Savinjske Alpe. — Dr. Štrekelj, Slovenske narodne pesmi. 11. snopič. —

Brunnemann, L' Echo littéraire za leto 1907. — Brunnemann, Supplement de l' Echo littéraire za leto 1907. — Janez Trdina, Bajke in povesti o Gorjancih. I. — Trdina, Bajke in povesti o Gorjancih. II. — Trdina, Bajke in povesti o Gorjancih. III. — Trdina, Bahovi huzarji in Iliri. — Proschko, Jugendlaub. XVIII. Bändchen. — Brentano, Kaiser Franz Josef I. 1848—1908.

b) Po darilih (za 18 knjig): Darovali so knjig: Gdč. Wessnerjeva, nadzorovalna dama, 2 knjigi: Fürst, Kraljevič Radovan. — Kosi, Zabavna knjižnica za slovensko mladino. — Gosp. Janko Česnik, trgovec, 13 letnikov „Planinskega Vestnika.“ — Kosmač, gojenka I. razreda liceja, 3 knjige: Silvester, Šmarnice. — Pregelj, Adriaklänge. — Shakespeare, Kralj Lear, poslovenil A. Funtek.

Naročeni časopisi in provizorično izhajajoče publikacije:

Dom in Svet, Izvestja muzejskega društva za Kranjsko, Ljublj. Zvon, Ognjišče, Planinski Vestnik, Popotnik, Slovan, Zvonček.

Carniola, Mitteilungen des Musealvereines für Krain, Frauenbildung, Frauen-Fleiß, Kränzchen, Verordnungsblatt des Min. f. Kultus u. Unterricht, Wäsche-Zeitung.

II. Zemljepisna in zgodovinska učila.

(Varuh prof. dr. Ivan Orel).

Nakupila so se sledeča učila:

Zemljevidi:

Bamberg, Balkanhalbinsel. — Lydow - Habenicht, Italien. — Lydow-Habenicht, Spanien. — Kiepert, Britische Inseln. — Rotaug, Stummer Studien-Atlas (Ausgabe C). — Sprunner-Bretschneider, Historischer Wandatlas VI., VII., VIII., IX., X.

Slike:

Lehmann, Geogr. Charakterbilder: Die drei Zinnen. — Kranjsko v slikah.

Vsa zbirka šteje koncem šolskega leta: za matematični in fizični zemljepis 12 predmetov, za občni zemljepis 2 atlanta, 45 zemljevidov in 47 zemljepisnih slik; za zgodovinski pouk 9 zemljevidov in 129 zgodovinskih slik.

III. Prirodopisni kabinet.

(Oskrbuje učiteljica M. Wirglerjeva.)

Prirodopisni kabinet obseza 205 zooloških, 117 botaniških in 529 mineraloških in geoloških predmetov in zbirk.

V šolskem letu 1907/08 so se kupili naslednji predmeti: mačja lobanja, podkornjak, krtova okostnica, jež, poljski zajec, hišna miš, poljska miš, lobanja divjega vepra, lobanja domačega goveda, konjska noga, domači petelin, krivokljun, kalin, navadna krastača, belouška (preobrazba), zelena žaba (preobrazba), navadni krap (razvoj), piškur, čebela (preobrazba), trtna uš (preobrazba), pisani kačji pastir (preobrazba), navadni morski klobuk, prepařat volovskega očesa.

Slike: Schmeil, zoološke nastenske slike in sicer: afriški noj, enogrba kamela, veverice, lov belega medveda na tjulenje, divji prašič, Leutemann, zoološke nastenske slike in sicer: volk, severni jelen, rjavi medved, kune, slon, kiti, kenguruj. Dr. Baur, 8 anatomično higieničnih nastenskih slik; Baur - Th. F., anatom. higien. slika: Falsches und richtiges Sitzen in der Schulbank; Müller-Fröbelhaus, 12 botaniških modelov.

V tekočem šolskem letu so podarili učila naslednji gg.:

Macher Ivan, ravnatelj: zob mladega vepra, zbirka podzemnih hroščev iz Slivskih Dimnic, ribje ikre, morski ježki, glavice bombaževca, roža jerihonska, kresilne gobe, po beli omeli prevrtan kos lesa, srboritke, kapniki, vlaknat aragonit, železni kršec, umetni avanturin, umetna in naravna kalijeva sljuda, jašma, ametist, voščeni opal, karneol, heulandit, labora s kremenjakom, kopuča apnenca, cementni lapor, serpentinov asbest, cinober, granit, amonit (z Golice), kos lesa, deloma zoglenel, prehistorične izkopine z ljubljanskega barja.

Dr. Gvido Sajovic, namestni učitelj na II. drž. gimnaziji: montirane ovnove roge, veliki skovik, skobec, povodni kos, slapničar, kristalizovana kamena sol, modra galica, jedavec, siga, lehnjak, dvolomec, kapniki, kopuča apnenca, rumeni mramor, dolomit, malahit, kalijeva sljuda, rusko steklo, lojevec, kamena strela, ametist, kresilnik, heliotrop, meden kremenjak, mlečni opal, mlekovec, agat, bohinjka, rujavi železovec, bobovec, bakr. kršec, žel. kršec, markazit, baker, grafit, plovec.

Vodstvo deželnega muzeja kranjskega: šolska zbirka mehkužcev, rudeča plemenita koralja, rudeče orgljice, bradavičasta klasnjača, okrogla glivača, ploščnata piknjača.

Ružička Jan, c. kr. evidenčni nadzornik v p.: kanja.

Borštner Vinko, c. kr. prof. v p.: zlatovčica.

I. Jenčič, c. kr. sodni svetnik v p.: poljska vrana, siva vrana.

I. Trtnik, zasebni uradnik: divja mačka.

Sitsch Albert, učitelj na višji deklški šoli: siva čaplja, podzemni rak, kovinske ploščice: baker, cink, kositer, aluminij, rumena med, antimon, svinec, zvonovina.

Marija Wessnerjeva, nadzorovalna dama: knjižica „Karatberechnung $\frac{1}{64}$ “.

M. Wirglerjeva, učiteljica: veverica, kobilar.

Ljudmila Sirnik, učenka II. letnika višje dekliške šole: podkovano konjsko kopito, sipa z nemškega morja.

Katarina Kamenšek, učenka I. A letnika višje dekl. šole: slavec.

Hedvika Kržan, učenka I. A letnika višje dekliške šole: carar, parkeljci in rogovje srnjakovo.

Marija Stajer, učenka I. A letnika višje dekliške šole: prtljaka papiga,

Mağda Josin, učenka I. razreda liceja: lehnjak, jedavec.

IV. Matematična učila

obsezajo 33 predmetov. Izmed teh se je nabavilo v tekočem šolskem letu: 6 lesenih trikotnikov, 2 lesena transporterja, 4 šestila, 1 prizma in 3 piramide iz pločevine.

V. Prirodoslovni kabinet.

(Oskrbuje Albert Sitsch).

V letošnjem šolskem letu se je zbirka učil pomnožila:

a) p o n a k u p u: Röntgenova cev, bariumplatincianir - zaslon, Bunsenov gorilnik, univerzalni gorilnik, Fischerjev elektroskop, model Grammovega obroča, akumulator, uglasbene lesene palice, trgovska tehtnica, kriofor, zbirka diapozitivnih pokrajinskih slik iz Kranjske, Menzel, stenska tabla št. 28, 29.

b) p o d a r i l i h: Gojenka I. A letnika višje dekliške šole Hedvika Kržan je podarila psihrometer.

Ta zbirka šteje koncem šolskega 172 fizikalnih pristrojov in dve stenski tabli, skupaj 174 komadov.

Kemijska zbirka, ki se je pomnožila za 8 pristrojov in 46 kemikalij, obseza 136 kemikalij, 19 pristrojov in 12 stenskih slik, skupaj 167 komadov.

VI. Risalni kabinet.

(Oskrbuje Albert Sitsch).

Risalna učila so se letos pomnožila p o n a k u p u: Kolb & Gmelich — Von der Pflanze zum Ornament, Ackayer: Plakatschrift, I. II.

Zbirka risalnih učil šteje koncem šolskega leta 7 pristrojov, 217 modelov, 35 predložnih zbirk, zbirka metuljev, zbirka hroščev.

VII. Učila za ročna dela.

(Oskrbuje Josipina Einspielerjeva).

Ta zbirka obseza: 11 letnikov „Große Modewelt“, 11 letnikov „Illustrierte Wäschezeitung“, 7 letnikov „Frauen Fleiß“, 2 mapi vzorcev, 6 različnih priprav.

Darilo: G. Albin Mayer, obratni ravnatelj predilnice v Ljubljani, nazorno zbirko: bombaž in bombaževine.

VI. Statistika gojenk.

	Licej	Višja dekliška šola				Skupaj	o/o
	I. razr.	I. A	I. B	II.	III.		
1. Število.							
Koncem šolskega leta 1906/7	—	37	29	43	22	131	
Začetkom " 1907/8	38	39	40	49	32	198	
Med šolskim letom vstopilo . . .	1	1	—	—	—	—	
Vseh skupaj torej sprejetih . . .	39	40	40	49	32	200	
Prestopilo iz prejšnjega letnika	—	—	—	48	32	80	
Ponavlja letnik	—	—	—	1	—	1	
8. razred ljudske šole je dovršilo ter je bilo brez izpita sprejetih		38	27	—	—	65	
Vsled izpita je bilo sprejetih	39	2	13	—	—	54	
Med šolskim letom izostalo . . .	3	—	—	—	1	4	
Število koncem šol. l. 1907/8	36	40	40	49	31	196	
Med njimi:							
Javnih gojenk	36	40	40	49	31	196	
Izrednih gojenk	—	—	—	—	—	—	
2. Rojstni kraj (Domovina).							
Iz Ljubljane	14	18	17	16	10	75	38:26
" Kranjske sicer	14	16	15	21	15	81	41:33
" Štajerskega	5	5	5	8	3	26	13:27
" Primorskega	2	1	3	2	2	10	5:12
" Dalmacije	1	—	—	—	—	1	0:51
" Salcburškega	—	—	—	1	—	1	0:51
" Bosne	—	—	—	1	1	2	1:00
Skupaj	36	40	40	49	31	196	100
3. Materinščina.							
Slovenke	36	40	40	49	31	196	
4. Vera.							
Katoličanke (latinskega obreda)	36	40	40	49	31	196	
5. Bivališče staršev.							
Ljubljana	22	24	18	27	16	107	54:59
Drugod	14	16	22	22	15	89	45:41
Skupaj	36	40	40	49	31	196	100

	Licej	Višja dekleška šola				Skupaj	o/o
	I. razr.	I. A	I. B	II.	III.		
6. Starost.							
11	8	—	—	—	—	8	4.08
12	13	—	—	—	—	13	6.63
13	9	—	—	—	—	9	4.60
14	5	—	1	—	—	6	3.06
15	1	11	9	—	—	21	10.72
16	—	15	20	8	—	43	21.94
17	—	11	6	21	5	43	21.94
18	—	—	4	14	15	33	16.84
19	—	3	—	5	9	17	8.67
20	—	—	—	—	2	2	1.01
21	—	—	—	1	—	1	0.51
Skupaj . . .	36	40	40	49	31	196	100
7. Razredba.							
<i>a) Koncem šolskega leta 1907/8 jih je dobilo:</i>							
Izpričevalo I. reda z odliko	8	8	11	15	9	51	26.02
" I. reda	27	32	28	34	22	143	72.96
" II. "	—	—	—	—	—	—	—
" III. "	—	—	—	—	—	—	—
Ponavljalni izpit se je dovolil	1	—	1	—	—	2	1.02
Dodatni izpit se je dovolil	—	—	—	—	—	—	—
Skupaj . . .	36	40	40	49	31	196	100
<i>b) Dodatek k šolskemu letu 1906/7.</i>							
Ponavljalnih izpitov je bilo dovoljenih	—	4	4	3	—	11	
Izpit je prebilo:							
Povoljno	—	2	4	2	—	8	
Nepovoljno (ali pa jih ni prišlo)	—	2	—	1	—	3	
Tedaj je končni posledek za šol. l. 1906/7.							
Dobilo jih je:							
Izpričevalo I. reda z odliko	—	10	6	9	10	35	26.72
" I. "	—	24	22	28	12	86	65.66
" II. "	—	3	1	4	—	8	6.1
" III. "	—	—	—	2	—	2	1.52
Skupaj . . .	—	37	29	43	22	131	100

	Licej	Višja dekliska šola				Skupaj	o/o
	I. razr.	I. A	I. B	II.	III.		
8. Po § 19. licejskega statuta, oziroma po § 4. discipl. reda višje dekl. šole so:							
Oproščene risanja	2	3	—	6	1	12	6:12
„ ženskih ročnih del	2	3	1	3	1	10	5:1
9. Udeležbe pri pouku v neobveznih predmetih.							
a) Petje: Licej	35	—	—	—	—	35	
I. tečaj	—	24	32	—	—	62	
II. „	—	—	—	24	7	31	
Skupaj	35	24	32	24	7	122	62:24
b) Lepopisje	—	18	18	—	—	36	
c) Telovadba: licej	32	—	—	—	—	32	
I. tečaj	—	29	33	—	—	62	
II. „	—	—	—	17	13	30	
Skupaj	32	29	33	17	13	124	63:27
d) Stenografija: I. tečaj	—	—	—	15	—	15	
II. „	—	—	—	—	18	18	
Skupaj	—	—	—	15	18	33	
10. Denarni prispevki.							
Šolnino so plačale	I. poll.	39	8	22	22	19	110
„		II. „	14	9	21	19	16
Polovično šolnino so plačale	I. „	—	—	—	—	—	—
„	II. „	14	—	—	—	—	14
Popolnoma oproščenih je bilo	I. „	—	31	18	27	13	89
„	II. „	8	31	19	30	15	103
Šolnina je znašala	I. „	1560K	80	220	220	190	2270
„	II. „	840K	90	210	190	160	1490
Skupaj		2400K	170	430	410	350	3760
Vzprejemnina je znašala		164	160	160	—	—	484
Prispevki za učila so znašali		164	160	160	196	128	808
Skupaj		328	320	320	196	128	1292K
11. Ustanove.							
Število štipendistinj		1	1	—	6	7	15
Skupni znesek ustanov		386	113	—	2316	2702	5517K

VII. Pospeševanje pouka in telesnega razvoja mladine.

1. 19. oktobra so obiskale gojenke III. letnika slikarsko reprodukcijsko razstavo v deželnem muzeju Rudolfinu.

2. 26. marca so si ogledale gojenke pedagoškega tečaja in II. letnika tukajšnjo plinarno ter se nazorno poučile o proizvodjanju plina.

3. 14. marca so obiskale gojenke pedagoškega tečaja mestno elektrarno, kjer so se zopet poučile o proizvodjanju in porabi elektrike.

4. 28. marca so bile gojenke III. letnika v Narodni tiskarni, kjer so z velikim zanimanjem opazovale, kako se stavi na roko in s strojem, kako se tiska, stereotipira itd.

5. 9. aprila so si ogledale gojenke pedagoškega tečaja Samassovo livarno.

5. 9. maja popoldne so se podale gojenke III. letnika na Drenov grič in odtod v Bevke, kjer so natančneje proučevale barje in pridobivanje šote.

7. 12. maja so si ogledale licejke starine iz rimske dobe v deželnem muzeju Rudolfinu.

8. 13. maja so bile licejke na Ljubljanskem gradu, kjer se jim je tolmačilo orientiranje v naravi. Sploh se je zemljepis večkrat nazorno poučeval zunaj šolskih prostorov.

9. 16. maja so napravile kandidatke trgovskega tečaja izlet v Kranj in odtod v Škofjo Loko, kjer so si popoldne ogledale s prijaznim dovoljenjem lastnika gospoda A. Krennerja veliko tvornico sukna.

10. 23. maja so imele licejke izlet na Vrhniko. Lepo vreme, prijazen trg s krasno okolico, zlasti pa gostoljubnost Vrhničanov gotovo ostane gojenkam in spremljajočemu občinstvu v trajnem hvaležnem spominu. Gg. Karol Jelovšek, Gabrijel Jelovšek, notar Komatar, gospa Flisova in gospodični Kunsteljevi so kar tekmovali v gostoljubnosti, postrežljivosti in prijaznosti.

Popoldne si je ogledala mladina Močilnik, izvir Ljubljanice.

11. 23. maja se je podal I. letnik z železnico do Višnje gore. odtod peš na Žalino in Grosuplje in potem zopet z železnico v Ljubljano.

12. 27. maja je bil III. letnik pri Klanških jezerih in v Trbižu.

13. 26. junija so gojenke III. letnika pod vodstvom dr. O. Krajca obiskale mestno ubožnico in deželno bolnico.

Ravnateljstvo se vsem p. n. gospodom lastnikom, predstojnikom voditeljem in uradnikom raznih tvornic in podjetij v imenu zavoda in v imenu gojenk najtopleje zahvaljuje za prijazno dovoljenje, vodstvo in razkazovanje.

* * *

Med odmori, ki so bili urejeni po srednješolskih predpisih, so se gojenke ob lepem vremenu prosto gibale ali pa zabavale z igrami na prostornem igrališču. Z velikim veseljem so porabljale ta čas tudi za gojenje cvetlic po svojih gredicah.

Telovadba se je pridno in z vnemo gojila. Izmed gojenk je bilo 63,27 % telovadk.

Zima je bila jako ugodna za drsanje, zato so se ga udeleževale gojenke v velikem številu, zlasti ker je mestni magistrat za učečo se mladino znižal pristojbino na svojem drsališču.

Pod nadzorstvom gdč. M. Wessnerjeve so se gojenke pozimi učile plesati. Poučeval jih je v dveh skupinah plesni učitelj gospod Morterra. Zaključile so se plesne vaje 15. februarja s plesnim venčkom v veliki dvorani Narodnega doma pod nadzorstvom narodnih dam, ki jim je načelovala blagorodna gospa Milica Hribarjeva.

VII. Važnejše odredbe višjih oblastev.

1. Z razpisom mestnega magistrata z dne 14. septembra 1907, št. 34.490 se ravnateljstvu naroča, da otvori I. razred liceja v šolskem letu 1907/8.

2. C. kr. deželni šolski svet z dne 30. oktobra 1907, št. 5932 objavlja normale, kako je ravnati z absolventkami dekliških licejev pri zrelostnem izpitu na ženskem učiteljišču.

3. C. kr. deželni šolski svet je z razpisom z dne 14. decembra 1907, št. 6653 vzel naznanje otvoritev pedagoškega tečaja.

4. Z razpisom z dne 15. aprila 1908, št. 13,546 je c. k. ministrstvo za bogočastje in nauk dovolilo I. razredu mestnega dekliškega liceja pravico javnosti za šolsko leto 1907/8.

5. Z razpisom c. kr. deželnega šolskega sveta z dne 27. aprila 1908, št. 2009 se naroča, da veljaj za mestni dekliški licej disciplinarni red mestne višje dekliške šole dotlej, da izda ministrstvo napovedani vzorni disciplinarni red.

6. C. kr. deželna vlada z dne 8. maja 1908, št. 2068 razglašala normale, s katerim se naroča učiteljstvu metodično uporabljen je šolskih knjig.

7. Z razpisom c. kr. deželnega šolskega sveta z dne 21. maja 1908, št. 2778 se naznanja, da je treba za n a b a v o u č i l., šolskih potrebščin itd. i z i n o z e m s t v a dovoljenja c. kr. ministrstva za bogočastje in nauk.

8. C. kr. deželni šolski svet z dne 6. junija 1908, št. 3047 objavlja n o r m a l e., kako se ima vršiti z r e l o s t n i izpitna učiteljiških

IX. Kronika.

1. Z razpisom mestnega magistrata z dne 7. oktobra 1907, št. 320/Pr. se je vsled naročila občinskega sveta z dne 5. oktobra 1907 profesorju I v a n u M a c h e r j u poverilo r a v n a t e l j s t v o cesarja Franca Jožefa I. mestne višje dekliške šole in mestnega dekliškega liceja.

2. Z razpisom c. kr. deželnega šolskega sveta z dne 25. oktobra 1907, št. 5890 se naznanja, da je ministrstvo za bogočastje in nauk v svrhu prevzeta vodstva mestnega dekliškega liceja, oziroma mestne višje dekliške šole, prof. I v a n u M a c h e r j u znižalo učno obveznost na c. kr. II. drž. gimnaziji za šolsko leto 1907/8 na štiri ure na teden.

3. C. kr. deželni šolski svet je z razpisom z dne 14. decembra 1907, št. 6653 potrdil gospodično M a r i j o W e s s n e r j e v o kot v o d i t e l j i c o pedagoškemu tečaju.

4. Z razpisom šolskega kuratorija z dne 9. aprila 1908, št. 12 se naznanja, da je c. kr. ministrstvo za bogočastje in nauk dovolilo z odlokom z dne 24. marca 1908, št. 10.442 za šolsko leto 1908/9 prof. I v a n u M a c h e r j u celoten d o p u s t v svrhu, da vodi mestni dekliški licej in mestno višjo dekliško šolo.

* * *

V I. razred l i c e j a so se vpisovale deklice dne 27. septembra 1907., sprejemni izpiti so se vršili dne 28. septembra.

V I. letnik v i š j e d e k l i š k e š o l e se je vpisovalo dne 28. in 29. septembra, sprejemni izpiti so bili dne 30. septembra.

Dne 30. septembra so se sprejemale gojenke v II. in III. letnik in v pedagoški tečaj, dne 1. oktobra pa v trgovski tečaj.

Dne 4. oktobra je obhajal zavod g o d Njegovega Veličanstva cesarja Franca Jožefa I. s slovesno službo božjo v križevniški cerkvi. Obenem se je s t e m p r i č e l o tudi š o l s k o l e t o 1907/8.

Dne 4. oktobra se je po službi božji slovesno o t v o r i l o n o v o š o l s k o p o s l o p j e, kar je popisano na prvem mestu.

Dne 19. novembra je bila spominska sv. maša za Njeno Veličanstvo rajno cesarico Elizabeto.

Dne 9., 11., 16., 17., 18. in 19. decembra 1907 in 10. in 22. februarja 1908 je nadzoroval mestni dekliški licej c. kr. deželni šolski nadzornik gospod Franc Hubad.

Božične počitnice so trajale letos od 21. decembra opoldne do vštetega 2. januarja.

Dne 9. januarja je počastil zavod gospod Ivan Hribar, župan deželnega stolnega mesta Ljubljane. Prisostvoval je pouku v raznih razredih.

Njegovo c. in kr. Apostolsko Veličanstvo je podelilo z najvišjim sklepom deželnemu predsedniku gospodu Teodorju Schwarzubaronstvu. Dne 31. januarja je ravnatelj čestital gospodu deželnemu predsedniku k podeljenemu najvišjemu odlikovanju.

Dne 15. februarja se je končalo prvo polletje s službo božjo, po kateri se je pela cesarska pesem.

Drugo polletje se je pričelo 19. februarja.

Dne 4. aprila so se zbrale ob 11. uri vse gojenke v vrtu, kjer se je vsadila jubilejna lipa. Ravnatelj je raztolmačil pomen te slavnosti, gojenke so pa zapele „cesarsko pesem“ in „Lipa zelenela je“.

Dne 11. aprila je počastil zavod s svojim pohodom preblagorodni gospod deželni predsednik Teodor Schwarzbaron Karsten z velerodno gospo soprogo baronico Karlo, si ogledal vse prostore ter prisostvoval eno in pol ure pouku v raznih razredih.

Dne 19., 20. in 21. maja je nadzoroval zavod c. kr. šolski svetnik in strokovni nadzornik za risanje gospod Herman Lukas Malo dni pozneje, dne 1. junija, je pa gospod Herman Lukas umrl nagle smrti v Celovcu. Pokojni je bil mnogo let nadzornik za risanje na našem zavodu, kjer mu je kot blagemu možu in naklonjenemu strokovnjaku zagotovljen zvest in hvaležen spomin.

Izpovedi in sv. obhajila so se udeležile gojenke: 24. in 25. oktobra, 9. in 10. aprila ter 25. in 26. junija.

Šolsko leto se je končalo dne 4. julija z zahvalno službo božjo ob 9. uri v križevniški cerkvi. Po službi božji se je pela cesarska pesem.

Zdravstveno stanje gojenk je bilo vobče ugodno. Nekaj gojenk je moralo ostati nekoliko časa doma zaradi nalezljivih bolezni pri sostanovalcih. Pozimi si je zlomila neka gojenka nogo tako nesrečno, da je morala letos opustiti šolo.

X. Važnejše pravice gojenk in absolventk javnih dekliških licejev.

C. kr. naučno ministrstvo za bogočastje in nauk je priznalo doslej naslednje pravice:

1. Abiturientke javnih dekliških licejev so istopravne z abiturientkami c. kr. ženskih učiteljišč ter jim je dovoljeno, ako napravijo uspešno zrelostni izpit in izpolnijo vse druge predpisane pogoje, vstopiti kot izredne slušateljice na filozofsko fakulteto avstrijskih vseučilišč. V četrtem letu si lahko pridobe učno usposobljenost za dekliške liceje in sicer: a) za kak moderni jezik, b) za zemljepis in zgodovino, c) za matematiko, prirodopis in prirodoslovje ali pa d) za prostoročno in geometrično risanje.

2. Abiturientke z zrelostnim izpričevalom se dopuščajo k farmaceutskemu poklicu (lekarniškem obrtu), ako napravijo izpit iz latinščine, kolikor se zahteva v prvih šestih gimnazijskih razredih.

3. Abiturientke, ki imajo fizično sposobnost in predpisano starost, lahko vstopijo v III. letnik ženskega učiteljišča, ako napravijo dopolnilni izpit iz vzgojeslovja, ali v IV. letnik na podlagi dopolnilnega izpita iz vzgojeslovja in poukoslovja. Oproščene so pa tudi sprejemnega izpita iz petja, telovadbe in ženskih ročnih del, ako imajo v zrelostnem izpričevalu najmanj red „dobro“.

4. Kandidatkam z zrelostnim izpričevalom javnega dekliškega liceja, ki se oglasijo za zrelostni izpit na ženskem učiteljišču, se preneseo redi iz zrelostnega izpričevala dekliškega liceja v zrelostno izpričevalo ženskega učiteljišča iz tistih predmetov, ki so na dekliškem liceju obvezni. Iz zdravstva in iz predmetov, ki so na dekliškem liceju neobvezni, na ženskem učiteljišču pa obvezni, morajo te kandidatke napraviti izpit.

Za kandidatke, ki vstopijo v III. letnik ženskega učiteljišča, veljajo glede ugotovljenja redov iz omenjenih predmetov za zrelostno izpričevalo ženskega učiteljišča naredbe, ki so veljavne za vse druge kandidatke. (§ 64. al. 19. min. naredbe z dne 31. julija 1886, št. 6031).

5. Abiturientke z zrelostnim izpričevalom se pripuščajo k državnemu učiteljskemu izpitu iz stenografije.

6. Kandidatke z zrelostnim izpričevalom se oprostijo učnega jezika pri izpitu učiteljske usposobljenosti za poučevanje francoščine in angleščine na meščanskih šolah, učiteljiščih in privatnih učiliščih v okviru ljudske šole.

7. Gojenke ki so dovršile prve štiri licealne razrede, se sprejmo v p o š t n e in b r z o j a v n e k u r z e ter lahko dobe mesto poštne pomožne uradnice.

Abiturientke z zrelostnim izpričevalom imajo prednost pred vsemi drugimi prosilkami.

8. Gojenke, ki so dovršile IV. letnik liceja, lahko vstopijo v četverorazredno trgovsko akademijo za deklice na Dunaju, II., Stephaniestraße 4.

9. Abiturientke z zrelostnim izpričevalom pa lahko vstopijo kot redne slušateljice v enoletni abiturientni kurz za deklice na imenovani trgovski akademiji na Dunaju.

Absolventkam tega kurza je odprta pot v višje trgovske urade, v banke itd., oglasijo se pa tudi lahko za učiteljski izpit za dvorazredne trgovske šole.

Pričakovati je, da dosežejo abiturientke dekliških licejev še večje stanovske pravice.

XI. Posebni tečaji na zavodu.

I. Češki tečaj „Sokola I. v Ljubljani“ je trajal od oktobra do maja in sicer ob nedeljah in praznikih od 11. do 12. ure dopoldne. Povprečno je obiskavalo ta tečaj 20 oseb.

Poučeval je gospod dr. Pavel Pestotnik, namestni učitelj na II. drž. gimnaziji.

II. Češki tečaj „Splošnega slovenskega ženskega društva v Ljubljani“ je trajal od novembra do 15. aprila in sicer po 2 uri na teden. Povprečno je bilo 15 udeležnic.

Poučeval je gospod Adolf Porš, knjigovodja banke Slavije.

III. Hrvaškega tečaja, ki je trajal od 19. februarja do 14. maja, se je udeleževalo povprečno 90 dam. Poučeval je po 2 uri na teden dr. Fran Ilešič, c. kr. učit. profesor.

XII. Naznanilo o začetku šolskega leta 1908-9.

a) Mestni dekliški licej.

V p i s o v a n j e b o d e dne 6. julija in dne 15. septembra od 9. — 12. ure dopoldne.

Deklice, ki se dajo vpisati v licej, se morajo oglasiti v spremstvu roditeljev ali njih namestnikov s krstnim listom in z zadnjim šolskim izpričevalom.

Za sprejem se zahteva:

- a) da dopolnijo še tekom leta 1908. deseto leto starosti,
- b) da napravijo sprejemni izpit.

Sprejemni izpit bode dne 7. julija in dne 16. septembra in sicer pismeni ob 8. uri zjutraj, ustni ob 3. uri popoldne.

Za izpit se zahteva: 1. Iz krščanskega nauka toliko znanja, kolikor se ga pridobi v prvih štirih letih ljudske šole. Oproščene so tega izpita tiste deklice, ki so prinesle v izpričevalu iz tega predmeta vsaj „dobro“ ali „2“. 2. Iz slovenščine spretnost v čitanju in pravilnem pisanju; znanje početnih naukov iz oblikoslovja in analize prostega stavka. 3. Iz nemščine spretnost v čitanju in pisanju. 4. Iz računstva izvežbanost v osnovnih računih s celimi števili.

Deklice, ki so prinesle v izpričevalu ljudske šole v slovenščini, nemščini in računstvu najmanj red „dobro“ ali „2“ s seboj, pri pismenem sprejemnem izpitu pa dobile vsaj red „dobro“, se lahko oproste ustne izkušnje iz teh predmetov.

15. septembra se sprejemajo tudi deklice, ki hočejo vstopiti v II. razred liceja. Poleg zadostne starosti se morajo izkazati z javno veljavnim izpričevalom, da so z uspehom dovršile prejšnji letnik enako organiziranega zavoda, eventualno narediti sprejemno izkušnjo.

Za sprejemno izkušnjo v II. razred je plačati takso 20 kron.

Gojenkam, ki so bile že na zavodu, se je zglasiti osebno pri ravnateljstvu dne 17. septembra med 9. in 12. uro popoldne.

Ponavljalni izpiti so 17. septembra.

Vsaka gojenka plača pri vpisovanju 4 K prispevka za učila, nanovo vstopivše pa vrhutega še 4 K sprejemnine.

Šolnina za I. polletje znaša 40 K, a se plačuje pozneje.

V slučajih darovitosti in ubožnosti, ki so vredni posebnega uvaževanja, sme kuratorij posamezne gojenke oprostiti šolnine. Za prvi tečaj prvega razreda ni nobenega oproščanja.

Šolsko leto 1908/9 se prične v petek dne 18. septembra s slovesno službo božjo ob 9. uri v križevniški cerkvi.

Dne 19. septembra se prične redni pouk ob 8. uri popoldne.

b) Mestna višja deklinška šola.

Vpisovanje za I. letnik bode 16. septembra od 8. do 12. ure popoldne. Oglasiti se je osebno v spremstvu ro-

diteljev ali njih namestnikov ter se izkazati s krstnim listom, da bodo dopolnile 14. leto vsaj v prvem tečaju šolskega leta in s šolskim naznanilom o povoljno dovršenem 8. razredu ljudske ali III. razredu meščanske šole.

Za deklice, ki so zadosti stare, a še nimajo dovolj šol, se vrši sprejemni izpit iz slovenščine, nemščine in računstva dne 17. septembra ob 8. uri zjutraj.

Vpisnina znaša 4 K, prispevek za učila 4 K; oboje se plača pri vpisovanju.

Šolnina, ki se plačuje pozneje, je 10 K na pol leta.

Gojenkam, ki so bile že na zavodu, se je za II. in III. letnik zglasiti osebno dne 17. septembra od 8. do 12. ure dopoldne pri ravnateljstvu in plačati 4 K prispevka za učila.

Ponavljalni izpiti bodo dne 17. in 18. septembra.

Šolsko leto 1908/9 se prične v petek dne 18. septembra s slovesno službo božjo ob 9. uri v križevniški cerkvi.

Dne 19. septembra se prične redni pouk ob 8. uri dopoldne.

c) Pedagoški tečaj.

Ta tečaj je namenjen izključno le absolventkam višje dekliške šole, ki se hočejo pripravljati za zrelostni izpit na c. kr. učiteljišču.

Vpisovanje je 17. septembra od 3. do 5. ure popoldne. Za manj nego 10 kandidatinj se tečaj ne vzdržuje.

č) Trgovski tečaj.

Trgovski tečaj je namenjen v prvi vrsti absolventkam višje dekliške šole, potem pa tudi drugim deklicam, ki so dopolnile vsaj 16. leto in dokazale v posebnem sprejemnem izpitu iz slovenščine, nemščine in računstva dovolj sposobnosti za umevanje trgovskih predmetov.

Vpisovanje bode dne 28. septembra od 9. do 12. ure, sprejemni izpit pa dne 29. septembra ob 8. uri zjutraj.

Šolnina znaša 10 K na mesec ter se plačuje v napred.

* * *

Opomnja: Za starše je velike vzgojevalne važnosti, da preskrbe svojim hčerkam stanovanja, kjer se gojenke pametno in vestno nadzorujejo. Šola kot taka more le potem uspešno zabranjevati slabi in škodljivi vpliv, ki preti zlasti mladim deklicam, ako jo podpira pri tem tudi domače nadzorstvo.

Ravnateljstvo bode v tem obziru šlo vedno drage volje na roko staršem in gojenkam ter bode z veseljem nasvetovalo primerna stanovanja.

Zahvala.

Zvršivši svoje poročilo, izpolnjuje podpisani prijetno dolžnost, da se v imenu zavoda najiskrenejše zahvali vsem činiteljem, ki so v preteklem šolskem letu na katerikoli način pospeševali razvitek zavoda. V prvi vrsti mora tu omeniti visoko naučno upravo, slavni deželni odbor kranjski, slavni občinski svet ljubljanski in mestnega župana Ivana Hribarja, slavna ravnateljstva c. kr. I. in II. državne gimnazije, c. kr. realke in c. kr. učiteljišča, slavno šolsko vodstvo Lichtenthurničinega zavoda in vse p. n. gospe in dame, ki so darovali za šolske zbirke razne predmete ali kakorsibodi izkazovali zavodu svojo naklonjenost.

V Ljubljani, 4. julija 1908.

Ivan Macher,

ravnatelj.

XIII. Imenik gojenk.

* spredaj znači odličnjakinje.

a) Mestni dekliški licej.

I. razred.

Bajželj Avgusta, Ljubljana.	Munda Marija, Marenberg (Štajersko)
Debevec Lija, Ljubljana.	Naglas Helena, Ljubljana.
Flis Vera, Vrhnika.	Obrekar Silvija, Pulj (Istra).
Hribar Dragica, Celje (Štajersko).	Pauletič Josipina, Gabrije pri Gorici (Primorsko).
Hudovernik Zora, Žalec (Štajersko).	Perušek Marija, Podcerkev pri Starem trgu poleg Rakeka.
* Janežič Emilija, Celje (Štajersko).	Petrovčič Stana, Ljubljana.
* Jelovšek Ana, Vrd pri Vrhniki.	Podgoršek Leandra, Ljubljana.
Josin Magda, Ljubljana.	Pretnar Ivanka, Bled.
* Kessler Slava, Krško.	Reich Hilda, Ljubljana.
* Kessler Vera, Krško.	Rohrmann Vera, Ljubljana.
Kobač Ana, Vrhnika.	Sever Franciška, Ljubljana.
Komotar Nadina, Vrhnika.	* Simčič Antonija, Idrija.
Kopriva Marija, Ljubljana.	* Suša Angela, Dolenja vas pri Senožečah.
Kosmač Marija, Ljubljana.	Tominšek Emilija, Kranj.
* Kunstelj Marija, Vrhnika.	Vončina Dragotina, Idrija.
Macher Mar., Dóbrotla v Boki Kotorski (Dalmacija).	Wolf Ana, Ljubljana.
Mally Danica, Ljubljana.	Župnek Milena, Ljubljana.
* Mayer Anka, Lože pri Vipavi.	
Munda Ana, Marenberg (Štajersko).	

36

b) Mestna višja dekliška šola.

I. A

* Bežek Stanislava, Žužemperk.	Kosmač Mihaela, Ljubljana.
Blumauer Josipina, Ljubljana.	Košca Ana, Ljubljana.
Brišar Ivana, Grahovo ob Bači (Prim.).	Maček Josipina, Ljubljana.
Christof Pavla, Kostanjevica.	Malenšek Marija, Zgornji Tuhinj.
Ferenčak Angela, Šmarje pri Jelšah (Štajersko).	Modic Julijana, Lahovo pri Rakeku.
Gantar Ljudmila, Studenec pri Raki.	Nitsch Angela, Ilirska Bistrica.
Gogača Cecilija, Ljubljana.	* Ogorevc Ana, Konjice (Štaj.).
Gostič Pavla, Ljubljana.	Paulin Ljudmila, Črnomelj.
Jak Berta, Ljubljana.	Pelan Milena, Mozirje (Štaj.)
Kalinšek Jos., Podgorje pri Kamniku.	Peternel Josipina, Ljubljana.
* Kamenšek Katarina, Gerdina pri Stoprcah (Štaj.).	Pišlar Alberta, Šiška.
Keržan Hedviga, Ljubljana.	Počivalnik Emilija, Ljubljana.
Kobač Sabina, Krško.	Podobnik Leopoldina, Idrija.
* Komac Helena, Ljubljana.	* Prestor Julijana, Ljubljana.
* Koman Antonija, Ljubljana.	Pretnar Marija, Vel. dolina ob Savi.
	Rekar Marija, Ljubljana.
	Ribnikar Olga, Dol. Logatec.

Rogel Albina, Ljubljana.
 Sekovanič Ljudmila, Grad pri Bledu.
 * Stajer Marija, Metlika.
 Širca Olga, Griže pri Celju (Štaj.).

Šufraj Vida, Velike Lašče.
 Tekavčič Marta, Ljubljana.
 * Wirand Ida, Ljubljana.
 Zor Marija, Ljubljana.

40

I. B

* Božič Frančiška, Ljubljana.
 * Brunner Marija, Novo mesto.
 Cepuder Amalija, Ljubljana.
 Dekleva Krizantina, Pulj (Istra).
 Dolenc Pavla, Grm pri Novem mestu.
 Faganeli Milena, Miren pri Gorici (Prim.)
 Gabršek Zlatka, Krško.
 Göderer Karolina, Ortnek pri Ribnici.
 Golob Lucija, Idrija.
 Jeretina Antonija, Ljubljana.
 Kambič Otilija, Ustje pri Ajdovščini.
 Kavšek Justina, Ljubljana.
 Kocjančič Alojzija, Ljubljana.
 Krainc Pavla, Trnovo pri Il. Bistrici
 Kunej Kristina, Podsreda (Štaj.).
 Maicen Rozalija, Vipava.
 Mesesnel Ema, Trst (Prim.).
 * Mulaček Vera, Ljubljana.
 Pečirer Ana, Idrija.
 * Petek Ana, Ljubno (Štaj.)
 * Pirc Pavla, Ljubljana.
 Pribil Ernestina, Ljubljana.

Pristavec Ivanka, Borovnica.
 Pustišek Justina, Blagovna pri Celju
 (Štajersko).
 Pušenjak Ljudmila, Mota pri Ljutomeru
 (Štajersko).
 * Repič Jelica, Ljubljana.
 Sirk Ana, Ljubljana.
 * Skale Milica, Novo mesto.
 Smole Berta, Sevnica (Štaj.).
 Svetek Bogdana, Ljubljana.
 * Šavnik Ana, Kranj.
 Šeme Helena, Gatina pri Grosupljem.
 Šušteršič Frančiška, Ljubljana.
 * Tomažič Ema, Ljubljana.
 Trefalt Pavla, Ljubljana.
 * Vrančič Metoda, Ljubljana.
 Zajc Ana, Ljubljana.
 * Zupanec Ana, Ljubljana.
 Žejn Edvina, Col nad Vipavo.
 Ženko Pavla, Velče pod Ljubljano.

40

II. letnik.

* Andrejčič Olga, Novo mesto.
 Baebler Emilija, Vrhnika.
 pl. Balogh Irma, Ajdovščina (Prim.).
 Bayr Pija, Ljubljana.
 Bežek Vladimira, Žužemperk.
 Bizjak Marija, Ljubljana.
 Bloudek Zdenka, Idrija.
 Cerar Katarina, Moravče.
 Debevec Milena, Borovnica.
 Deleja Cirila, Rečica (Štajersko).
 Flere Friderika, Ljubljana.
 Franke Ana, Ljubljana.
 Germel Pavla, Solčava (Štajersko).
 Gradišar Angela, Želimlje pod Ljubl.
 * Hartman Amalija, Velike Lašče.
 Kavčič Justina, Ljubljana.
 * Kleinstein Ana, Kranj.
 Kobal Ivanka, Vrhpolje pri Vipavi.

Kokalj Teodora, Orašje (Bosna)
 * Korban Ivanka, Št. Vid pri Zatičini.
 * Kores Celestina, Brežice (Štajersko).
 Lauter Marijana, Ljubljana.
 * Lebar Angela, Križevci pri Ljutomeru
 (Štajersko).
 Lenček Marija, Ljubljana.
 Meden Alojzija, Begunje pri Cerknici.
 * Medic Karolina, Ljubljana.
 Merhar Olga, Dolenja vas pri Ribnici.
 Perme Marija, Zalog pod Ljubljano.
 * Piščanec Ljudmila, Rojano pri Trstu
 (Primorsko).
 Podkrajšek Vida, Ljubljana.
 * Potočnik Marijana, Završe pri Ptuj
 (Štajersko).
 Rojnik Marta, Ljubljana.
 Rus Marija, Breže pri Ribnici.

* Semen Pavla, Vrhnika.
Sila Angela, Senožeče.
* Simončič Marija, Kranjska gora.
* Sirk Angela, Ljubljana.
Sirnik Ljudmila, Ljubljana.
Sorško Ana, Št. Ilj v Slovenskih goricah
(Štajersko).
* Soršak Hedvika, Ljubljana.
Šalamun Mar., Stoprce pri Ptuju (Štaj.).

Šinkovec Ana, Idrija.
* Tavčar Mihaela, Trata nad Poljanami.
Tominšek Pavla, Bürmoosen (Salz-
burško).
Trtnik Margarita, Ljubljana.
Zemljič Marica, Radomirje (Štajersko).
* Zolli Marija, Ljubljana.
Zupan Ivana, Ljubljana.
Železnik Adela, Vipava. 49

III. letnik.

Ahačič Josipina, Kandija pri Nov. mestu.
Bline Zora, Vinica pri Črnomlju.
* Dežela Davorina, Idrija.
Dolinšek Iva, Cerklje na Gorenjskem.
Fakin Dragica, Pulj (Istra)
Gande Marija, Konjice (Štajersko).
Gantar Ana, Studenec pri Raki.
Heren Marija, Ljubljana.
* Kamenšek Emilija, Metlika.
Kaučič Barbara, Ljubljana.
Kessler Marija, Novo mesto.
Kokalj Angela, Brčka (Bosna).
* Lebar Alojzija, Križevci pri Ljutomeru
(Štajersko).
Mesojedec Marija, Ljubljana.
* Močnik Josipina, Kamnik.

Pfeifer Marija, Kočevje.
* Pintar Mira, Novo mesto.
Pirker Pavla, Ribnica.
Praprotnik Antonija, Ljubljana.
Predovič Zora, Ljubljana.
Ravnikar Ana, Litija.
Ravnikar Josipina, Krško.
* Rosina Ljubomira, Kostanjevica.
* Schwaiger Marija, Pulj (Istra).
Soršak Angela, Ljubljana.
Soos Elizabeta, Ljubljana.
Sterk Antonija, Čevce pri Dol. Logatcu.
* Veršec Meta, Sevnica (Štajersko).
* Vidic Mara, Ljubljana.
Vrhovec Marija, Ljubljana.
Wagner Marija, Ljubljana. 31

c) Pedagoški tečaj.

V šolskem letu 1907/8 so obiskovale ta tečaj naslednje gojenke:

Ažman Gabrijela, Logatec.
Einspieler Marija, Kranj.
Erschen Pavla, Šiška.
Grebenc Ana, Ljubljana.
Hočevar Pavla, Dunaj.
Jager Iva, Ljubljana.
Jakša Hedviga, Loka pri Zid. mostu
(Štajersko).
Juvančič Alojzija, Loka pri Zid. mostu
(Štajersko).
Kališ Danica, Ljubljana.
Kobler Vida, Ljubljana.
Košir Albina, Ribnica.
Kunej Angela, Št. Jurij ob juž. železnici
(Štajersko).
Labernik Frančiška, Cerklje na Go-
renjskem.

Lekse Marija, Mohličje (Koroško).
Mlekuž Olga, Bovec (Primorsko).
Munda Ivana, Marenberg (Štajersko).
Petek Irma, Kresnice ob Savi.
Pevc Vilibalda, Dol pri Zalogu.
Piškur Marija, Trebelno na Dolenjskem.
Reitz Valerija, Prosek (Primorsko).
Rode Terezija, Kamnik.
Sikošek Terezija, Podsreda (Štajersko).
Sinkovič Danica, Trst (Primorsko).
Sirnik Marijana, Osek (Slavonija).
Starkl Pavla, Sevnica (Štajersko).
Vadnal Pavla, Ljubljana.
Vilman Marija, Sava na Gorenjskem.
Vizjak Minka, Ljubljana.
Wudler Mar., Ljubno (Štaj.). 29

Izpit zrelosti so napravile leta 1907. na c. kr. državnih ženskih učiteljskih naslednje gojenke pedagoškega tečaja:

Erzin Ana, Ljubljana.	* Ojstriš Ana, Ljubljana.
Golli Ana, Ilirska Bistrica.	Pirc-Gabrič Ana, Mödling (Nižje Avstrijsko).
Habe Marija, Ljubljana.	Skale Slava, Novo mesto.
Herzog Leonida, Ljutomer (Štajersko).	Sušaj Sofija, Storje (Primorsko).
Jebačin Marija, Glince pri Ljubljani.	Svetek Viktorija, Ljubljana.
Nigrin Marija, Ljubljana.	
Odlasek Ljudmila, Žabnice (Koroško).	

d) Trgovski tečaj.

Na tem tečaju so poučevali v šolskem letu 1907/8:

1. Gorečan Josip, c. kr. telovadni učitelj na učiteljskišči, stenografijo.
2. Dr. Marn Rudolf, c. kr. fin. koncept. uradnik, menično in trgovsko pravo.
3. Sitsch Albert, učitelj na višji dekliški šoli, trgovsko korespondenco, računstvo in strojepisje.
4. Trdina Fran, magistratni knjigovodja, knjigovodstvo.

Kandidatke trgovskega tečaja v šolskem letu 1907/8:

Andolšek Irma, Radovljica.	Lapajne Pavla, Idrija.
Bajt Frančiška, Idrija.	Merala Zofija, Ljubljana.
Benedik Frančiška, Ljubljana.	Mikuš Ana, Lož.
Bonačić Marija, Splet (Dalmacija).	Mikuš Slava, Mokronog.
Cerar Ivana, Mengeš.	Mlinar Frančiška, Moste pri Ljubljani.
Cepuder Ana, Šmarje pod Ljubljano.	Mozetič Zora, Gorica (Primorsko).
Črnigoj Pavla, Selo pri Črničah (Prim.).	Petrič Alojzija, Krško.
Debelak Ljubomira, Trstenik nad Kranjem.	Premk Frančiška, Ljubljana.
Gostič Josipina, Selo pri Lukovici.	Remic Ana, Idrija.
Gröbner Klotilda, Planina pri Rakeku.	Richtaršič Alojzija, Št. Lenart nad Škofjo Loko.
Großlercher Marija, Domžale.	Sever Alojzija, Kostanjevica.
Gruden Amalija, Idrija.	Sever Ana, Ljubljana.
Jerele Marija, Št. Jernej na Dolenjskem.	Supančič Filipina, Dunaj.
Jerman Jakobina, Novo mesto.	Šircelj Frančiška, Št. Peter na Krasu.
Jesih Josipina, Sava pri Litiji.	Škrli Marija, Ljubljana.
Juvanec Dragotina, Ljubljana.	Turk Amalija, Lukovica pri Brdu.
Klun Ivana, Kot pri Dolenji vasi pri Ribnici.	Varšek Ivana, Ljubljana.
Kmet Marija, Tržič.	Vrančič Frančiška, Zatičina.
Kočevnar Ljudmila, Želimlje pod Ljubljano.	Weber Mar., Kamna gorica pri Št. Vidu nad Ljubljano.
Kotlušek Hedviga, Ljubljana.	Zorc Albina, Kandija pri Nov. mestu

Končni učni izpiti se bodo vršili 9., 10. in 11. julija. O uspehih bomo poročali v prihodnjem šolskem letu.

Šolskega leta 1906/7 so **dovršile trgovski tečaj** naslednje kandidatke:

Andres Kristina, Velike Lašče.	Otujac Elizabeta, Škofja Loka.
Bonač Amalija, Ljubljana.	Pilpach pl. Marija, Žužemperk.
Černač Josipina, Postojna.	Pirc Marija, Ljubljana.
Dolenec Ivana, Ruše (Štajersko).	Piskar Angela, Lienz (Tirolsko).
Drenovec Marija, Spodnja Šiška.	Rotar Marija, Ljubljana.
Gruden Ana, Vrhnika.	Smerdu Marija, Ljubljana.
Hernko Mira, Petrovče pri Celju (Štaj.).	Svetek Milena, Ljubljana.
Jeran Frančiška, Ljubljana.	Šinkovec Marija, Cirknica pri Rakeku.
Ješe Elizabeta, Naklo pri Kranju.	Škrjanec Ivana, Ljubljana.
Knaflič Ana, Šmartno pri Litiji.	Štembov Mar., Tomačevo pri Ljubljani.
Končina Angela, Gor. vas pri Zatičini.	Tavželj Angela, Dobrépolje.
Koprivnikar Gabrijela, Litija.	Tomazin Berta, Kamnik.
Kotnik Ljudmila, Loka pri Mengešu.	Turk Angela, Ljubljana.
Kraljič Helena, Ljubljana.	Vrhovec Angela, Gradec pri Litiji.
Kramer Ana, Trbovlje (Štajersko).	Weinberger Veronika, Zagorje ob Savi.
Krisch Olga, Ljubljana.	Zavrl Barbara, Podbrezje.
Legat Franja, Senožeče.	Zdravje Pavla, Ljubljana.
Mathian Josipina, Ljubljana.	Zupan Antonija, Breznica.
Obreza Vida, Ljubljana.	

Mladiká.

Po inicijativi nadzorovalne dame gospodične M. Wessnerjeve se je ustanovilo drnštvo „Mladiká“ spomladi l. 1906. z namenom, da vzdržuje slovenski internat in zasebno dekliško šolo kot pripravljalnico za mestni dekliški licej.

Društvena pravila je vlada potrdila z razpisom z dne 26. aprila 1906 pod števil. 1621/praes.

V društvenem odboru so sledeče dame in gospodje:

Gospa Milica Hribarjeva, soproga župana in državnega poslanca, kot predsednica;

gospa Pavla Levčeva, soproga c. kr. dež. šol. nadzornika, kot namestnica;

gospodična Filomela Senekovičeva, c. kr. strokovna učiteljica, kot blagajničarka;

gospa Franja dr. Tavčarjeva, soproga odvetnika in dež. odbornika, kot ekonomka;

gospa Cecilija dr. Korunova, soproga c. kr. gimn. prof. kot odbornica;

gospodična Marija Wessnerjeva, nadzorovalna dama mestne višje dekl. šole, kot odbornica;

gospod župan Ivan Hribar, državni poslanec itd. in gospod vladni svetnik Andrej Senekovič, c. kr. gimn. ravnatelj v p. kot zaupnika;

gospod magistratni svetnik Evgen Lah, kot tajnik in zapisnikar.

Internat je bil dne 15. septembra 1907 otvorjen v Gosposkih ulicah h. št. 8 in ima v prvem letu svojega obstanka 24 gojenk, od katerih jih obiskuje 12 mestno višjo dekliško šolo, 7 mestni dekliški licej, 1 gojenka c. kr. učiteljšče, 1 c. kr. vadnico, 1 uršulinsko meščansko šolo, 1 mestno slovensko dekliško šolo in 1 gojenka prvi razred društvene ljudske šole.

Odbor je poskrbel poleg „Pravil“ za „Prospekt“, „Hišni red“ in „Disciplinarni red“, kar je dobiti pri vodstvu internata ali pri društvenemu odboru, Gosposke ulice št. 8.

Ker je po internatu veliko povpraševanje, pridobilo si je društvo poleg prvotno najetega doma še dvoje s tem neposredno zvezanih stanovanj v sosednji hiši, kjer bo že v drugem letu prostora za 36—40 gojenk.

Pod vodstvom prefekte gospodične Marije Dolinarjeve se internat prav povoljno razvija. Njegova nujna potreba se je dejansko pokazala in želeti je le, da bi društvo v lastnem domu čimpreje tem bolje še uspešneje dosegalo svoj koristni namen. Internat „Mladika“ se ima postaviti kot lastna zgradba poleg že obstoječega mestnega dekliškega liceja na strani proti tivolskemu gozdu.

Društvo „Mladika“ je pričelo tudi z izvrševanjem drugega namena, z zasebno dekliško ljudsko šolo. Z dovoljenjem c. kr. dež. šolskega sveta z dne 2. oktobra lani otvorila je „Mladika“ dne 4. okt. l. l. obenem z licejem v poslopu liceja 1. razred s 24 učenkami pod t. č. vodstvom gdč. M. Wessnerjeve, z učiteljico M. Grošljevo in katehetom g. A. Strojcem.

Letos, jeseni se otvori na tej šoli drugi razred.

Vpisovalo se bode v o b a r a z r e d a dne 6. julija t. l. in po potrebi tudi še ob začetku prihodnjega šolskega leta.

Pravila

ženskega vzgojevalnega in naobraževalnega društva „Mladika“.

I. Ime in sedež društva.

§ 1. „Mladika“ je žensko vzgojevalno in naobraževalno društvo, ustanovljeno v spomin desetletnice prve slovenske višje dekliške šole, in ima svoj sedež v Ljubljani.

II. Namen društva.

§ 2. Namen društva je skrbeti:

1. za vsestransko vzgojo ter tudi za strokovno in gospodinjsko izobrazbo slovenskih deklic;
2. za primerna stanovanja;
3. za dobro nadzorstvo izven šole.

III. Sredstva v dosego namena.

§ 3. Svoj namen dosega društvo:

1. z ustanovitvijo in z vzdrževanjem dekliškega internata.

2. z ustanovitvijo in z vzdrževanjem privatne dekliške ljudske štirimrazrednice v Ljubljani (dokler mestna občina ne izpopolni bodočega liceja navzdol s posebno pripravljano ljudsko šolo, ki naj daje naraščaj bodočemu ženskemu liceju v Ljubljani in služi za praktične nastope in hospitacije gojenkam pedagoškega tečaja sedanje višje dekliške šole, oziroma bodočega liceja).

3. z otvoritvijo gospodinjske nadaljevalne šole.

4. s tem, da nadzoruje stanovanja onih deklic svojih zavodov in višje dekliške šole (oziroma liceja) v Ljubljani, ki ne stanujejo v internatu.

IV. Društveniki.

§ 4. Društvenice, oziroma društveniki so :

1. ustanovniki;
2. redne društvenice;
3. podporniki;
4. častni člani.

Ustanovnice, oziroma ustanovniki, so one osebe, ki plačajo 100K naenkrat ali pa v obrokih po 20 K (tekem enega leta).

Redne društvenice so one osebe, ki plačujejo 4 K letnine.

Podpornik je vsakdo, kdor podpira društvo z radovoljnimi doneski, bodisi v denarju, bodisi v naturalijah.

Častne društvenice (društveniki) zamorejo postati one osebe, ki so si pridobile za društvo posebnih zaslug. Voli jih občni zbor.

Dodatek k § 4.

Prve društvenice sprejme pripravljani odbor ter skliče ustanovni shod, pri katerem se izvoli prvi odbor.

V. Dolžnosti in pravice društvenc.

§ 5. Ustanovnice (ustanovniki), redne društvenice in častne društvenice (društveniki) imajo pri vseh shodih posvetovalno pravico.

Redne društvenice imajo dolžnost podvreči se društvenim pravilom in sklepom, pospeševati kolikor možno društvene namene in redno plačevati članarino.

Iste imajo pravico na občnem zboru glasovati, staviti predloge, interpelirati, voliti in voljene biti.

VI. Vodstvo društva.

§ 6. Društvo vodi odbor, ki ga voli za triletno dobo občni zbor in ki sestoji iz 7 odbornic.

§ 7. Takoj po občnem zboru skliče predsednica pripravljalnega, oziroma starega odbora, novo izvoljeni odbor na ustanovno zborovanje, da se izvolijo :

1. predsednica;
2. njena namestnica;
3. blagajničarica;
4. gospodarica.

Odbor sme optirati dva gospoda sosvetovalca in enega gospoda tajnika, kateremu se izroči tajniški posel. Ko bi se tajniški posel ne poveril gospodu, izvoli odbor iz svoje srede tajnico.

§ 8. V delokrog odbora spada zlasti :

1. Oskrbovanje društvenega imetja;
2. imenovanje službenega osebja na društvenih zavodih (in sicer: predstojnice in gospodarice v internatu, učiteljskega osebja in drugih uslužbencev).

3. sprejemanje in izključevanje družtvenikov; v poslednjem slučaju s pravico priziva na občni zbor.

4. sklicevanje in vodstvo občnega zbora;

5. vodstvo društvenih naprav ter preskrbovanje in nadziranje stanovanj gojenk višje dekliške šole, oziroma liceja.

§ 9. Odbor je odgovoren občnemu zboru.

Predsednica, oziroma njena namestnica, zastopa društvo na zunaj in na znotraj; podpisuje vse društvene spise skupno s tajnikom, ozir. tajnico; v denarnih zadevah skupno z blagajničarico; v drugih, društvenih zavodov tičočih se zadevah pa skupno z voditeljico.

Tajnik, oziroma tajnica, opravlja vse pisarniške posle, vodi zpisnike o odborovih sejah in o zborih, poroča o društveni delavnosti v občnem zboru in ima v evidenci popis vseh članov.

Blagajničarica sprejema dohodke, vodi blagajniški račun in izplačuje po predsednici nakazane zneske.

Odbor je sklepčen, ako je navzočih s predsednico ali nje namestnico vsaj 5 odbornic. Pri glasovanju odločuje absolutna večina; ako je enako glasov, odločuje predsednica.

Odbor ima pravico odklanjati vsprejem rednih družtvenic brez vsake motivacije. Dovoljen je priziv na občni zbor.

VII. Občni zbor.

§ 10. Društveno leto se pričinja s pričetkom šolskega leta. Redni občni zbor se skliče vsako leto meseca julija in sicer v Ljubljani. Izredni občni zbor lahko skliče po potrebi tudi med društvenim letom

odbor; mora ga pa sklicati tekom 10 dni, ako z navedbo dnevnega reda zahteva to pismenim potom vsaj 20 rednih društvnic.

V delokrog občnega zbora spada zlasti:

1. volitev odbora in računskih preglednic za prihodnje društveno leto;
2. sprejemanje letnega poročila, računskega zaključka in proračuna ter poročilo šolskega vodstva;
3. razsojevanje o prizivih zoper odločbe in sklepe odbora;
4. volitev častnih društvnic (društvenikov);
5. sprememba pravil;
6. sklepanje o samostalnih predlogih, katere je treba vsaj 8 dni pred zborovanjem spisane predložiti odboru.

Občni zbor je sklepčen, ako je navzočih najmanj 20 rednih društvnic, ter sklepa z navadno večino. Le za spremembo pravil je treba dvetretinjske večine; za sklepanje o razpustu društva pa navzočnosti najmanj $\frac{2}{3}$ vseh rednih društvnic in večine $\frac{3}{4}$ glasujočih.

K občnemu zboru se povabijo društveniki 14 dni poprej z objavljenjem dnevnega reda in navedbo kraja in časa občnega zbora potom domačega časopisja.

Ako bi bil prvi občni zbor nesklepčen, se skliče v najkrajšem času z istim dnevnim redom drugi občni zbor, ki je sklepčen brez ozira na število navzočih rednih društvnic.

VIII. Pregled računov.

§ 11. Redni letni občni zbor voli izmed rednih društvnic tri preglednice društvenih knjig in računov, ki imajo vsak čas pravico pregledovati društvene knjige in račune in revidirati blagajnico; zlasti so obvezane to storiti koncem društvenega leta ter poročati o uspehu občnemu zboru.

§ 12. Društvene prepire med društveniki razsoja in poravnava odbor, med društveniki in odborom pa občni zbor.

IX. Društveno imetje.

§ 13. Imetje tvorijo:

- a) ustanovnina, članarina rednih društvnic in doneski podpornikov;
- b) plačila gojenk za oskrbo v internatu;
- c) ukovine učenk na ljudski štirimrazrednici in v gospodinjski šoli. Ukovino in plačilo gojenk za oskrbo v internatu določa odbor;
- č) darila.

§ 14. Društveno imetje, izimši ustanovnine, se sme uporabljati le za namene določene v pravilih.

Ustanovnino je treba plodonosno nalagati ter se smejo od nje porabiti samo obresti.

Morebitni prebitki se ali nalagajo plodonosno, ali pa jih porabi odbor v to, da plača ubožnim in pridnim učenkam ukovino.

Ob prostovoljnem ali oblastvenem razpustu se porabi društveno premoženje za ustanove ubožnim in pridnim gojenkam višje dekliške šole (oziroma liceja) v Ljubljani.

Vsebiná.

	Stran
Mestni dekliški licej	5
Štatut mestnega dekliškega liceja	15
Kuratorij mestnega dekliškega liceja	23
Šolska poročila:	
I. Učiteljstvo	24
II. Učni načrt	28
III. Učne knjige	48
IV. Naloge	49
V. Učila	50
VI. Statistika gojenk	57
VII. Pospeševanje pouka in telesnega razvoja mladine	60
VIII. Važnejše odredbe višjih oblastev	61
IX. Kronika	62
X. Važnejše pravice gojenk in absolventk javnih dekliških licejev	64
XI. Posebni tečaji na zavodu	65
XII. Naznanila o začetku šolskega leta 1908/9	65
XIII. Imenik gojenk	69
Mladika	74

